

Einstein, Siyonizm ve İsrail: Doğrudan Bağlantı Kurma

Muhammad Ömer Faruk*

Özet

Albert Einstein, İsrail Devleti'nin kurulmasına rehberlik eden *Siyasi Siyonizm*'i destekledi mi? Daha sonra, Siyonist İsrail Devleti'ni siyasi olarak ölümüne kadar savundu mu? Bu türden sorulara verilecek popüler cevaplar kesinlik ifade etmeyebilir. Aslında, cevaplar alışlageldik bir 'MİT', ya da en azından, bir yanlış algılama ve yorumlama yaratır. Öyleyse nedir? Aynı Einstein'dan mi söz ediyoruz? O, 1929'da kendisini "keskin bir Siyonist fikri müdafii" olarak kabul etmedi mi? Bir toplantıda hitap ederken, şöyle başlamamış mıydı konuşmasına: "10 yıl önce, ilk kez, Siyonist gaye adına size hitap etme hazzını tadarken..."? 1938'de Einstein değil miydi "Siyonizm'e borcumuz" adlı bir konuşma yapan? Tüm bu suallere cevaplar, "evet" tir. O halde, bu, nasıl bir mit ya da yanlış anlama olabilir? Şu halde, bu bir deneme mevzuudur. Tek ricam; vicdan sahibi ve soruşturmacı akıllar, bu denemeyi tam olarak tetkik edinceye kadar hükme varmasınlar.

Bu denemenin konusu önemlidir ve sırf tarihi gerçeklikle değil; aynı zamanda, asli önemi haiz mantık ile alakalıdır. Einstein'ın bir bilim adamı olarak büyüklüğü ve etkisi herkesçe çok iyi bilinir. Bununla birlikte, bir insanoğlu ve filozof olarak zamanımızın bir çok önemli meselelerine görüş ve katkıları hala araştırmaya ve üzerinde etraflıca düşünmeye değer. Bu mevzuunun, halihazırda devam eden Ortadoğu çatışması ile alakalı başka bir özel tarafı vardır. Geçmişte vuku bulmuş şeylerin ötesine bakmayı arzu etsek bile, Yahudi ve Yahudi olmayan, Arap ve Arap olmayan, Müslüman ve Müslüman olmayan, Batılı ya da Doğulu bizler, bu büyük Hümanist ve, onun kendi sözüyle, "hakikat ve adalet" in bir hizmetkarının öngörü, vizyon ve değerlerinden faydalanabiliriz.

Anahtar Kelimeler: Albert Einstein, İsrail Devleti, Siyasi Siyonizm, Yahudi, Siyonist İsrail Devleti

Einstein, Zionism and Israel: Connecting Directly

Abstract

Did Albert Einstein, support the Political Zionism which guided the foundation of Israel? Did he defend Zionist Israel politically till his death? Giving popular answers to this kind of questions may not be absolute. In fact, the answers create a usual myth or a misunderstanding. So what's it? Are we talking about the same Einstein? Didn't he admit himself as "a sharp defender of Zionist idea" in 1929? Didn't he start his speech with these words: "While I was feeling the pleasure of appealing to you on behalf of Zionist aim, 10 years ago, for the first time..."? Wasn't he Einstein who gave a speech named "Our debt to Zionism" in 1938? All the answers for these questions are "yes". In that case, how can it be a myth or a misunderstanding? Actually, this is a subject of essay. The minds shouldn't reach a judgement unless they examine this essay; this is my request.

The subject of this essay is important and it is not only related to the historical fact but also a fundamental logic. It is known by everybody that Einstein is a great scientist. Besides, his opinions and contributions, as a human being and philosopher, to the issues of today, are still worth to research and think. This subject has got a private part, which is related to the Middle East conflict continuing nowadays. Even though we'd like to discover the further side of the things happened in the past, Jewish or not, Arabic or not, Muslim or not, Western or Eastern: all of us can benefit from his foresight, vision and valuations.

Key Words: Albert Einstein, State of Israel, *Political Zionism*, Jewish, Zionist Israel

* Doç.Dr.,Ekonomi ve Finans/(**Upper Iowa University**)/ farooqm@globalwebpost.com

Giriş

Albert Einstein, İsrail Devleti'nin kurulmasına rehberlik eden *Siyasi Siyonizm*'i destekledi mi? Daha sonra, Siyonist İsrail Devleti'ni siyasi olarak ölümüne kadar savundu mu? Bu türden sorulara verilecek popüler cevaplar kesinlik ifade edemeyebilir. Aslında, cevaplar alışlageldik bir 'MİT' , ya da en azından, bir yanlış algılama ve yorumlama meydana getirir. Öyleyse nedir? Aynı Einstein'dan mi söz ediyoruz? O, 1929'da kendisini "keskin bir Siyonist fikri müdafii" olarak kabul etmedi mi? Bir toplantıda hitap ederken, şöyle başlamamış mıydı konuşmasına: "10 yıl önce, ilk kez, Siyonist gaye adına size hitap etme hazzını tadarken...?" 1938'de Einstein değil miydi "Siyonizm'e borcumuz" adlı bir konuşma yapan?

Tüm bu suallere cevaplar, "evet" tir. O halde, bu, nasıl bir mit ya da yanlış anlama olabilir? Şu halde, bu bir deneme mevzuudur. Tek ricam; vicdan sahibi ve soruşturmacı akıllar, bu denemeyi tam olarak tetkik edinceye kadar hükme varmasınlar.

Bu denemenin konusu önemlidir ve sırf tarihi gerçeklikle değil; aynı zamanda, asli önemi haiz mantık ile alakalıdır. Einstein'ın bir bilim adamı olarak büyüklüğü ve etkisi herkesçe çok iyi bilinir. Bununla birlikte, bir insanoğlu ve filozof olarak zamanımızın bir çok önemli meselelerine görüş ve katkıları hala araştırmaya ve üzerinde etraflıca düşünmeye değer. Bu mevzuunun, halihazırda devam eden Ortadoğu çatışması ile alakalı başka bir özel tarafı vardır. Geçmişte vuku bulmuş şeylerin ötesine bakmayı arzu etsek bile, Yahudi ve Yahudi olmayan, Arap ve Arap olmayan, Müslüman ve Müslüman olmayan, Batılı ya da Doğulu bizler, bu büyük Hümanist ve, onun kendi sözüyle, " hakikat ve adalet" in bir hizmetkarı'nın öngörü, vizyon ve değerlerinden faydalanabiliriz.

Propaganda

Einstein'ın Siyonist olduğu iddiası, açık ve net bir şekilde, İsrail yanlısı medya tarafından sürdürülegelen bir mit'tir. Onların, Einstein'ın -O'na ilişkin genel algıyı çarpıtmak için- Siyonist ve İsrail yandaşı olarak çizdikleri vasıfsız tasviri ardındaki insiyakları anlaşılabilir bir durumdur. İsrail bağlamında gerçekliği bu şekildeki çarpıtma taktik ve yöntemleri ve bunun müdafii ya da muhalifleri çok iyi bilinen bir şeydir. Einstein'ın inkar edilemez bir şekilde 20.asrın bilim cemiyetinin en önemli zirvelerinden biri olması hasebiyle, Siyasi Siyonizm ve İsrail'e havale edilmesi nemalanacak muazzam bir siyasi sermayedir. Fakat daha önemlisi, İsrailci bir Siyonist olarak tasvir edilmeseydi, bir çok insan muhtemelen O'nun gerçek görüşlerini merak edecekti. Böyle bir merak, bilgi ile tamamlanınca, Siyasi Siyonizm ve İsrail'e karşı önemli mesuliyet yükleyebilecekti. Bunu önlemek için, devasa Siyonist medyanın su-i istimali için çok elverişli görünen, hakikate mugayir, bıktırarak derecede propaganda faaliyeti yürütmek için Einstein ve Siyonizm arasındaki bağlantıya ilişkin özel bir amaç için siyasal MİT oluşturup o medya (Siyonist medya) tarafından yayımlanan malumata uymayan tüm bilgileri örtbas eder. Bu, yıkılması hemen hemen imkansız olan bir kaledir.

Şu internet çağında, Einstein ve Siyonizm ya da Einstein ve İsrail için (Tüm sözcükler tercih edilebilir) arama yapmayı deneyin; göreceksiniz ki, konuyla alakalı başta gelen[1] tüm girişler Einstein'ı, --bu denemenin on-line olarak yayınlanmasından öncesine kadar--Siyonizm'in tipleri arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin, Siyonizm ve İsrail yandaşı olarak sunacaktır. Eğer araştırmacı alışlageldik şekilde mevcut verilerin ötesine geçmek için çaba sarf etmez, ek bir gayret göstermezse, kolaylıkla yukarıda sözü edilen (yıkılması hemen hemen imkansız) kale'nin dışında kalacak-

tır. Örneğin, o araştırmayı Google kullanarak yaparsanız, arama sonuçlarının tepesinde(2) “Siyonizm üzerine Albert Einstein” gibi sunuşlar görürsünüz. Eğer bu arama sonucu üzerine tıklarsanız(3), sayfa girişinde olup Einstein’ın: “ *Siyonizm, Yahudi çilesinden bile daha derin bir güdüden doğar. Bu, köklerini, muhafazası ve gelişiminin, Yahudilerin bir cemiyet olarak kendi varlıklarının devamında temel dayanak noktası olan bir Yahudi ruhani geleneğinde bulur.*” sözünden bir alıntıyı flaş halinde görürsünüz. Bu söze ilişkin herhangi bir alıntı ya da referansın olmaması dikkat çekicidir; ki bu sıra dışıdır. Alıntıyı okumanızı dilemeleri mümkündür, fakat onun kaynağı göremezsiniz. Yüksek ihtimaldir ki, kaynak, Siyonizm kale surlarında hasara sebebiyet verebilecek malumatı ihtiva etmektedir.(4)

“1920’ler esnasında Einstein’ın politikalarının diğer bir önemli çehresi, Siyonizm’e olan güçlü bir inancı idi. Einstein, yakın zamanlarda İngiliz Hükümeti’ni, Yahudi halkı için Filistin’de ulusal bir yurt kurması konusunda tam bir destek beyan eden, ünlü Balfour Deklarasyonu’nu yayınlamaya ikna eden bir Rus Yahudisi olan Chaim Weizmann etkisi altında olmasının sonucu olarak Siyonist davaya ilişkin cezbedildi.” [Spark Notes: “Pacifism and Zionism”]

“ O’nun tam desteğini alan iki sosyal hareket, Pasifizm ve Siyonizm idi. I.Dünya savaşı esnasında Almanların savaşa girmesini açıkça kınamaya gönüllü, ele avuca sığmaz Alman akademisyenlerinden biri idi. Savaş’tan sonra, pasifist ve Siyonist amaçlara ilişkin süregelen desteği o’nu Anti-Semitik ve Almanya’daki Sağ kanadın şiddetli saldırılarının hedefi haline getirdi... Dünya Siyonizm’i adına gayretleri sürerken Einstein, Almanya’daki Nazi rejimi tarafından insanlığa karşı kalkışılan dehşet verici tehlike karşısında önceki pasifist duruşundan vazgeçti.” [Samuel

Zwetchkenbaum, Albert Einstein, 1879-1955]

Asrımızın en büyük bilim adamı 18 Nisan 1956’da 76 yaşında öldüğünde, [New York] Times kendi methiyesinde, İsrail’in devlet olarak kurulmasında O’nun gösterdiği gayrete atıfta bulundu. Geçen 1972 Mart’ında New York Times, Einstein’ın ve İsrail Başbakanı David Ben-Gurion ile birlikte görüldüğü üç sütunluk bir resmini yayınladı ve resim alt yazısı olarak şunu yazıyordu: “ *Einstein’ın çalışmaları, İsrail Devleti’nin oluşturulmasına ilişkin, bilim adamının çabalarını ifade etmektedir.* [Lilienthal, S. 340]

Fakat, Einstein’ın kendi zamanının genel bilimsel efkari üzerine fikri etkisi bazı şüpheleri ihtiva etse dahi, O’nun zamanımızın en pozitif politik olgusundan birine ilişkin bilimsel olmayan görüşlerinin uygunluğu hakkında hiçbir şey söylenemez. Einstein, dünya çapında itibarı olan kendi büyük adıyla katkıda bulundu ve aslında, İsrail Devleti’ni meydana getiren harekete yüreğini verdi. İnsanlar ve uluslar kendi gerçekçi özeleştirilerini daha iyisi için dönüştürmeye yardım edenlere minnettardır. Az da olsa kendine saygı duyan hiçbir Siyonsit, bunu yapma fırsatı orataya çıktığında hümet göstermekten geri duramaz. [Isaiah Berlin, “Einstein and Israel,” in Holton and Elkana, eds., S. 283]

Özelde Müslüman Araplar, o medya çığırkanlığı eşliğinde saptırma/mit’i desteklemekle kalmaz, aynı zamanda bazıları Einstein’ı mahkum etmeye kadar vardırırmeseleyi. Ben bir taraftan, kendi partizan/ulusalcı gündemleri için o’nun şöhretinden faydalanma amacı güdenler tarafından atfedilen Einstein ve Siyonizm arasındaki ilişki; diğer taraftan, Siyonizm’le bağları yüzünden o’nu “ırkçı” olarak suçlamayı tercih edenler tarafından girilen Einstein ve Irkçılık arasındaki ilişki üzerine kişisel araştırmalarımı bir parça daha malumat eklemek için harekete geçtim.

O'nun ırkçı ve Siyonist olduğuna işa-
ret eden Shetubondhon (anlamı,köprü
inşaa eden demek) müstesna, bir kaç
Bangladeş forumlarından rahatsız ol-
dum.Her şeye rağmen, Einstein'ın "ırkçı"
ya da "Siyonist" olarak nitelenmesi, yalın
bir biçimde siyonist medyanın MİT'i sür-
dürmedeki etkileyciliğinin vitrini olabilir.

Bir müslüman olarak ben, kendi
inancım hakkında yanlış malumat, sakat
bilgi ya da cehalet peşinde olamam. Elbet-
te, bunu başkalarından umma gibi daha
iyi bir fırsata da sahibim, eğer o başkaları
bir müslüman olarak benim onlardan um-
duğumdan daha azını ummayacaklarsa.
Bir müslüman olarak başkalarına (Yahudi-
ler, Hristiyanlar, Hindular, Agnostikler ya
da Ateistler) yönelik ahlaki bir sorumlulu-
ğum da var:

*Ey iman edenler! Kendiniz, ana babanız
ve en yakınlarınızın aleyhine de olsa Allah için
şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan
kimseler olun. (Şahitlik ettikleriniz) zengin
veya fakir de olsalar (adaletten ayrılmayın).
Çünkü Allah ikisine de daha yakındır. (Onları
sizden çok kayırır.) Öyle ise adaleti yerine ge-
tirmede nefsinize uymayın. Eğer (şahitlik eder-
ken gerçeği) çarpıtırsanız veya (şahitlikten)
çekinirseniz (bilin ki) şüphesiz Allah yaptıklar-
nızdan hakkıyla haberdardır. [Nisa Suresi
135.Ayet]*

Siyonizm ve onun çoklu gölgeleri

Einstein ve Siyonizm arasındaki bağ-
lantıyı anlamaya yönelik vurgulamaya de-
ğer olan mefhum, Einstein'ın Siyonizm'e
çekilmesinden daha fazla, o'nun adının
Siyonist amaç için tedricen kullanılma
teşebbüslerini ihtiva eden bazı anahtar
noktalar olduğudur.

*"Siyonistlerin, 1919'dan bu yana,
Einstein'ın şöhretli adını ganimet bilip kendi
çıkarları için su-i istimal ettiklerini iddia etmek*

*açık bir haksızlık olmakla birlikte, kusursuz bir
gerçektir." [Clark, S.374]*

Hiç kimse, Yahudi/Siyonist gaye için
Einstein'ı, 1910-14 yılları arasında Dünya
Siyonist Örgütü Yetkili Genel Sekreteri
Kurt Blumenfeld ile yakınlaştırmaktan
daha faydalı iş yapamazdı. Bununla birlik-
te, O'nun, (Siyonist) amaç için Einstein'ı ne
kadar incelikli ve etkili bir şekilde yönlendirdiğini vurgulamak çok önemlidir.

*" O'nu (yani Einstein) propaganda mak-
sadiyla kullanmak, aynı şekilde hassas bir me-
sele olup neticesinde, söylediği sözlerin kendi
ağzından değil ama, kendiliğinden o'ndan
çıktığına inanacağı şekilde bedenine girebilme-
ye muktedir olsaydım ,bu, "muazzam bir başa-
rı olurdu" [Clark, S. 381]*

*Chaim Weizmann'ın ısrarıyla Blumenfeld,
Siyonist gaye için Einstein'ı Amerika'ya ziya-
ret etmesi için iknada başarılı ol-
du."...Amerika'ya seyahati Einstein için ziya-
desiyle mühim şeylere tekabül ediyordu. Siyo-
nist fikirleri teyidi fazlasıyla güçlendi ve bir
yahudi olma bilinci yeni bir derinlik kazandı.
Artık o andan itibaren, Blumenfeld rehberli-
ğinde, sık sık Siyonizm'den söz eder ve destek-
ler oldu. Siyonizm'in adını kullanmasına hiç
itiraz etmedi." [S. 239]*

Ama şimdi, gelin Siyonizm hareketi,
kavramı ve onun çeşitli gölegelerini keşfe
çalışalım. Siyonizm, kendini su-i istimale
ve yanlış yorumlama imkanını ihtiva eden
bir yaftalar çuvalıdır.

*" Dini, siyasi ve kültürel olmak üzere,
hepsinin, en genel anlamda dünyanın dört
bir yanındaki yahudileri İsrail'in tarihi
toprağı Filistin'deki bir vatanda daimi
olarak hayatlarını idame eder halde görme
arzusuna sahip olan bir çok Siyonizm var-
dır. Dini Siyonizm, dünya yahudiliğini
İsrail topraklarında bir araya getirmenin
Eski Ahit kehanetinin gerçekleşmesi ve
Milenyum'un başlaması demek olacağına
inanır. Siyasi Siyonizm, yahudi halkı için
bir devlet kurmayı amaç edinir ve Kültürel*

Siyonizm, kendi tarihi vatanlarında yahudi kültürel kimliğini güçlendirmeyi gaye edinir. Siyonist olmayan yahudiler, hem dini sebepler yüzünden, (Mesih gelmeden önce İsrail'in ortaya çıkamayacağına inanırlar.) hem de siyasi sebepler yüzünden (Çeşitli milletlerin vatandaşları olarak, öncelikli sadakatlerini bir yahudi devletine veremezler ya da Filistinliler'in ananevi vatanlarından sürülmesi demek olan yayılcılıkla işbirliği yapmayı arzu etmezler) bir yahudi devletinin varlığına muhaliftir." [Link]

Einstein'ın Dini Siyonist olduğuna ilişkin pek şüphe yoktur. Fakat o, bununla birlikte siyasi ya da kültürel Siyonist miydi? Bu sorulara cevaplara girişmeden önce, hem siyasi Siyonizm hem de kültürel siyonizm için muayyen bir tanımlama yapmak hayati önem arz edecektir.

"Siyasi Siyonizm, Anti-semitizm'in yaygınlaşması ve yahudi statüsünü hadım eden Aydınlanma'nın başarısızlığına karşı bir tepki olarak Batı Avrupa Yahudiliği'ni özgürleştirmiştir. Amacı, 'Büyük Güçler' ile işbirliği içinde, mevcut sınırı ne olursa olsun, Filistin'de olması şart olmayan bir yahudi vatanı kurmaktır." [Kongre Kütüphanesi_1]

Tedricen, Siyasi Siyonizm Theodore Herzl ile özdeşleşti.1897'ye kadar, Dünya Siyonist Örgütü kuruldu ve yeni bir odağı oldu. Siyasi Siyonizm, dünyadaki herhangi bir yerde kurulacak bir yahudi vatanı ile değil, sadece Filistinde kurulacak olanla ilgileniyordu. [Kongre Kütüphanesi_1] Siyasi Siyonizm, temelde Nasyonalist idi.

Kültürel Siyonizm, Siyonizm'in başka bir şeklidir.

" Herzl'in siyasi Siyonizm'ine karşı yeni bir Siyonizm, Asher Ginsberg (Çok iyi bilinen adıyla, Ahad HaAm, manası; Halktan biri) tarafından sağlandı. HaAm, Asidik bir Haham'ın oğlu idi. Siyonizm üzerine görüşleri köklerin, Doğu Avrupa'daki yahudi toplumsal yaşamının değişen doğasından alır. HaAm,

yahudilik için yeni anlamın geleneksel yahudi pratiklerine karşı isyan halinde olan Doğu Avrupalı genç yahudi nesli için bulunması gerektiğini farkederek. Batı (Avrupa)'daki yahudiler iştirak edip Seküler kültürden faydalanırken, Doğu'daki yahudiler baskı altındaydılar. T.Herzl, tek başına yahudilerin durumuna odaklanırken, HaAm, artık geleneksel din'in sınırları içinde tutulamyacak Judaizm durumu ile ilgili idi.

Ahad HaAm'ın çözümü Kültürel Siyonizm idi: Modern dünyada yahudi ruh ve kültürünü canlandırmayı amaçlayan, Filistin'de küçük yerleşimlerin kurulması. Kültürel siyonizm'in vizyonu, çok iyi yahudi kültürü eğitimi almış, İbranice konuşan seçilmiş küçük bir yahudi kardosunu Filistin'e yerleştirmek olacaktı. Ahad HaAm, o eski vatana yerleştirelerek dindar yahudilerin kendi Kutsal Topraklara metafiziksel bağlılıklarını, yeni İbrani kültürel rönesansı ile değiştireceklerine inanıyordu.Filistin ve İbrani dili, sadece dini önemi sebebiyle değil, ayrıca yahudi halkının tarihi ve kültürel mirasının tamamlayıcı bir parçası olması hasebiyle önemli idi." [Kongre Kütüphanesi_2]

1904'te Herzl'in ölümünden sonra, Siyonizm pelerini, Ahad HaAm ve onun yakın meslektaşı Chaim Weizmann tarafından idare edilen kültürel siyonistler tarafından taşınmaya devam edildi. [Kongre Kütüphanesi_2]

"...Judaizm'e etik merkezleşme, Ahad HaAm adı altında yazan, geniş ölçüde İbranice okumuş denemeciler tarafından entelektüel bir kaynak yapıldı (Asher Ginzberg, 1856-1927). O'nun siyonizmi, dünya yahudiliği için ' manevi bir merkez' olarak hizmet eden Yahudi Vatanı'nı gözler önüne serdi. 'Manevi' ile, sadık bir Sekülarist olduğu için, dini olan hiçbir şeyi kastetmiyordu. Uzlaşmaz bir elitist (Seçkinci) olan Ahad HaAm, insan ruhunun sadece yüksek kültürel yaratıcılıkla kemale ereceğine inanıyordu. Bu yüzden o, yahudi halkının, asli yahudi kültürünü ihya etmek

için kendi yurtlarına geri dönmelerini istiyordu. Bunda, yahudi etiği hayati bir rol oynamak zorunda olacaktır; çünkü yahudiler, etiğe ilişkin müstesna bir ulusal haslete sahipti. Öyle bir haslet ki, onların yeniden inşaa edeceği kültürel özgürlük apaçık bir manifesto yaratacaktı. Yahudi ulusalcılığını etik kazanımla eşit tutmada, Ahad HaAm siyonizm'in ilk teorisyenleri arasında istisnai bir yere sahipti. Bunun nedeni; gözlemcilerin öne sürdüğü gibi, o'nun artık bir çok İsraili entelektüel tarafından (Siyonist) gayeye uygun görülmemesidir." [Borrowitz, 1991]

HaAm [Ölümü,1927], "manevi Siyonizm" ya da "kültürel Siyonizm" 'ikon'u olarak bilinir ve T.Herzl'in Siyasi Siyonizm'ine muhaliftir. Siyonist olmayan bazı ortodoks (ya da anti-Siyonist) yahudiler, örneğin Neturei Karta International'da temsil edildiği gibi, Siyonizm'in tüm gölgeleri (dini, siyasi, kültürel, manevi), dünyanın herhangi bir yerindeki bir yahudinin göç edebileceği yahudi halkı için bir vatan ya da yerleşim temin etmede fikir birliği içersindedir. Bu, tüm Siyonizmler için ortak bir paydadır.

Einstein'ın Siyonizm'e yakınlığı işte bu kültürel gölgeye tekabül eder.

" Siyonist gayeye güçlü desteği boyunca – para toplama için 1921'de Amerika'ya ilk ziyaretinde – Einstein, Araplarla işbirliğinde ısrar ederek, sık sık kendi (Siyonist) liderleri ile çatışma içinde idi. O, temelde kendisini siyasi ya da bölgesel Siyonist'ten ziyade, kültürel bir Siyonist kabul ediyordu. 1930'da Siyonist politikanın Filistin'de bir yahudi devleti kurulmasını öngörmesine rağmen, O, varolacak devletin güçlü bir iştirake dayanan anlaşma olmasını teklif etti (İsviçre Anayasası'ndaki örnekte olduğu gibi. 4 Yahudi ve 4 Arap'tan müteşekkil ortak bir konsey)... " [Jerome, S. 110]

" Einstein'ın görüşü, o'nu Alman kültürel Siyonizm geleneğinde bir yere koyar.

" İlk olarak Ahad HaAm ve Martin Buber tarafından benimsenen kültürel Siyonizm, yahudi halkın kültürel ve manevi yenilenişine vurgu yapıyordu. O, kendini, yahudi devleti kurulmasına odaklanan Herzl tarafından benimsenen siyasi Siyonizm'e muhalif görüyordu." [Stachel, S. 68]

Yahudi kimliğine ilişkin uyanış içindeyken Einstein, " 1938'e kadar, kendi Judaizm kavramındaki herhangi bir lekeyi şiddetle reddetti."

[Jerome, S. 68]

"Ben, Judaizm'i ananevi bir cemiyet olarak tasavvur ettim. Diğer taraftan, dost ve düşman yahudilerin bir ırkı temsil ettiğini ileri sürdüler; ki onların karakteristik davranışları bir soydan diğerine irsi şekilde taşınan Allah vergisi özelliklerin sonucudur. ... Yahudiler, bununla beraber, aynen medeniyetimizin öteki tüm topluluklarında olduğu gibi, karışmış bir ırk olma şüphesinden uzaktırlar. Samimi antropologlar bu noktada hemfikirlerdir. Tüm bunların aksi iddialar siyasi propaganda sahasına aittir ve bu şekilde değerlendirilmez." [Neden yahudilerden nefret ediyorlar? " , Einstein,1986,S.196]

Nitekim, Siyonist olarak o'nun anlayışı kendine özgüdür. O'na göre, " insancıl ideallerle kendi ruhunu döllemeye çalışan bir yahudi inkar etmeksizin kendini bir Siyonist olarak ifade edebilir." [Stachel, S.66, Alıntı; "Botschaft."Judische Rundschau, C. 30: S.129. Fransızca çevirisi: La revue juive, C. 1: S.14-16]

Einstein, Siyonizm ve İsrail

Einstein, Siyonizm ve İsrail: Dr. Alfred Lilienthal ve diğerlerinin çalışmalarından seçkiler

Einstein'ın kendisinin ne söylediğini araştırmadan önce, bu konu üzerine başkalarının neler ifade zorunda kaldıklarına şöyle bir göz atalım. Einstein'ın Siyonizm ve İsrail ile bağlantısına ilişkin çarpıtılmalar hakkında geniş kapsamlı yazılar yazan

insanlardan biri Dr. Alfred Lillienthal'dir. O, Amerikalı yahudi bir bilim adamıdır. Siyonizm ve İsrail üzerine, "The Zionist Connection: What Price Peace?" adlı kitabı anıtsal ve otorite sayılabilecek bir kitaptır. Kitap, Siyonizm ve İsrail ile Einstein'ın bağlantısını da ele alıyor.

Einstein'dan bazı alıntıları da ihtiva eden bu bölümde, Dr. Lillienthal'ın kitabındaki seçkiler yeniden türetiliyor. 850 sayfalık kitap Siyonizm, İsrail, Ortadoğu A.B.D politik enstrümanları ve çok daha fazlasını anlamayı amaç edinen herhangi bir kişi için okunması gerekli bir kitaptır. Lillienthal, Tüm referansları doğrudan belgelemiştir.

Lillienthal'e göre, bir çok Amerikalı yahudi İsrail'i ayrıcalıklı Siyonist/Yahudi varlığı olarak tasavvur etmiyordu. Dikkat çekici ve dahi tezat teşkil eden nokta; yahudilerin kendi itibar ve emniyetini yeniden kazanmaları için canı gönülden desteğine rağmen, Einstein bir universalist idi.

Kendi paylarına Amerikalı yahudiler, vermekte oldukları dolarları, siyasi destek ve moral yardım ve kendi ülkelerine biricik sadakatlerinin siyonist seçkincilik olduğunu asla akıllarından geçirmeden, İsrail'deki din kardeşlerinin nadide varlıklarını himaye ettiklerine samimi olarak inanmışlardır.

Ve bugün, iki millet, bir Filistin devletine yönelik kendi haklarını geliştirme ve çoğulcu seküler bir İsrail devleti talebinde bulunma Araplar tarafından dillendirilince, Amerika'daki yahudiler bunu sadece 'İsrail devletini ortadan kaldırma' tehlikesi olarak görüyor. ' Onlar, ne Judaizm'in evrensel tezi ve, Magnes, Buber, Einstein ve diğerleri gibi, evrenselcilerin (universalist) düşünceleri doğrultusunda İsrail devleti'nin Siyonistleşmeden arınması ya da yeniden inşasına yönelik bir şey yapılması gereğini duyuyorlar ne de yapılabileceğine inanıyorlar." [S.152]

Seçkin bir gazete olmasına rağmen, New York Times gazetesinin Siyonist eğilimli olduğu çok iyi bilinir. Lillienthal, "Einstein'ın İsrail için aşırılmasındaki New York Times'ın rolünün ayrıntılı izahatını veriyor."

" Kişisel olarak ben de, nispeten daha önemli bir mesele üzerine—Dr.Einstein'ın Siyonist hareket tarafından su-i istimali—Times'ın kayıtlarını doğrudan tutmaya gayret ettim. Çağımızın büyük bilim adamı 18 Nisan 1956'da, 76 yaşında öldüğünde, kendi methiyesinde, İsrail'in devlet olarak kurulmasında O'nun gösterdiği gayrete atıfta bulundu. Einstein'ın İsrail'e bu 'aşırılması', herhangi bir yerdeki herhangi bir politik grup tarafından yapılmış bir çok sıra dışı darbelerden biri idi; fakat her şeye muktedir Times'ın yardımı ile hiçbir şey imkansız değildir. Büyük matematikçi, İsrail devleti'nin yaratılmasına şiddetle karşı olmuştu; fakat bunun aksine, medya tarafından bir mit yaratıldı ve 16 yıl sonra tekrarlanageldi.

Geçen 1972 Mart'ında, New York Times, kendi mirası uyarınca basılması gereken, iddia edildiğine göre onun el yazması, mektup ve başka evrakı ihtiva eden Albert Einstein'ın yaşam ve düşüncesini ele alan bir takım makaleler yayınladı. Üçüncü seride, ön sayfaya Einstein ile İsrail başbakanı Ben Gurion ile üç sütunluk bir fotoğraf eklendi ve fotoğraf alt yazısı şöyle idi: 'Einstein'ın yazıları İsrail'in yaratılmasına ilişkin bir bilim adamının çabalarının ifade ediyor.' Makale, bir ulusal Yahudi devleti kurulmasın adına yoğun çabaları ve ötesinde Chaim Weizmann'ın ölümünden sonra devlet başkanı olmayı üzüntüyle reddedişine atıfta bulunuyordu.'

Einstein, Times'ın aksi istikametteki beyanlarına rağmen, İsrail devleti'nin yaratılmasına açık bir şekilde karşı idi. Kendisi bizatihi Nazi Almanya'sından kaçan bir sığınmacı olan büyük matematikçinin Filistin üzerine aldığı duruşun açık bir şekilde anlaşılması, sadece doğrudan ve doğru bir gazetecilik tutarsızlıkla-

rı ile bağlantı kurmayacak, ayrıca Ortadoğu'da sürekli adil bir barış arayışıyla çok alakalıdır. [S.340-341]

Einstein'ın, İsrail devleti'nin yaratılmasına ilişkin görüşü gerçekte ne idi? Dr. Lilienthal, Einstein'ı görmek ve o'na doğrudan sorular yönelmek için Princeton'a gider.

" Daha sonra, 1952'de, ' Filistin Evlatları'na adlı bir akşam yemeğinde verdiği bir mesajda Einstein, İsrail'de yükselen, Araplarla kardeşçe ve verimli bir birlikte yaşama bilincine olanak sağlamayan bir tür nasyonalizm addedilecek bu yapıyı engelleme gerekliliğinden söz etti. Einstein'ın mesajının bu bölümü, tümünden İsrail desteğine vurgu yapan izlenim verecek şekilde (Siyonist) organizasyon basınında yayınlanma esnasında sansürlendi. Olaya ilişkin Prof.'un görüşlerini öğrenmek için Princeton'a gittim. Einstein, o zaman bana, hiçbir zaman bir Siyonist olmadığını ve hiçbir zaman İsrail devleti'nin yaratılmasını desteklemediğini söyledi.

" Yine o zaman, Weizmann ile yaptığı bir görüşmeden de söz etmişti. Einstein, o'na sormuş: Filistin'in Yahudilere verilmesi Arapları neden ilgilendiriyor? Ve Weizmann şu cevabı vermiş: Ne Arapları? 5 Onlar, hemen hemen hiç bir şeyin neticesi ya da sonucu değiller.' " [S.341]

Einstein, kendini Siyonsit gayeye vakfetmiş, Siyonist liderler ile çalışmış, Kudüs İbrani Üniversitesi'nin kurulması gibi, Siyonist projeye para temini için Amerika'ya seyahat etmiş olabilir; ama bununla beraber, o'nun asla bir Siyonist olmadığına ilişkin beyanı, bir Yahudi Devleti olarak İsrail'i kurmak ve daha sonra yönetmek için mücadelede cephenin en ön safında yer alanlar için Siyonizm'in ne anlama geldiği bağlamında ele alınmazsa, doğru dürüst anlaşılabilir. İşte bazı misaller:

" Ben Gurion beyan ediyor ki: ' Neden Araplarla barış yapılmalı ki? Eğer bir Arap lider olsam, İsrail ile asla uzlaşmazdım. Bu

doğal: Biz onlar (Araplar)'ın ülkesini çaldık. Şüphesiz ki, tanrı bize bunu vaad etti, fakat bundan onlar (Araplar)'a ne? Bizim tanrımız onların tanrısı değil. Biz İsrail'den geliyoruz, yani 2000 yıldan öncesinden, bu gerçek; bundan onlara ne? Anti-semitizm'e maruz kaldık; Naziler, Hitler, Auschwitz; fakat bu onların suçu mu? Onlar sadece tek şeyi görüyorlar: Biz buraya (Filistin) geldik ve onların ülkesini çaldık. Bunu neden kabul etsinler ki? Onlar belki bir iki nesillik bir zaman diliminde bunu unutacaklar; fakat şu an için hiçbir şansları yok. Bunun için, çok basit bir şekilde; biz güçlü kalmalı ve güçlü bir ordu temin etmek zorundayız. Tüm politikamız işte budur. Aksi halde, Araplar bizi yok ederler' " [Nahum Goldmann, Yahudi Paradoksu, S. 99]

" Filistin Halkı diye bir şey yok... Güya, gelmişiz, onları dışarı atmışız ve ülkelerini çalmışız; yok böyle bir şey. Onlar zaten hiç var olmadılar ki." [Golda Meir, The Sunday Times'a bir demeç, 15 Haziran, 1969]

" İşgal edilmiş bölgelerden nasıl geri çekebiliriz ki? Onları oradan geri çekecek hiç kimse yok!" [Golda Meir, 8 Mart 1969]

"Dolaşıyorduk ve Ben Gurion da bize eşlik ediyordu. Allon B.Gurion'a sorusunu tekrarladı: Şu Filistin nüfusunun çaresine nasıl bakılacak? Ben Gurion elleriyle işaret ederek, ' Sürün onları!, dedi.' [Yitzhak Rabin, sansürlü çıkan 'Rabin'in Hatıraları', the New York Times'ta yayımlandı, 23 Ekim 1979]

" [Filistinliler] iki ayakları üzerinde yürüyen hayvanlardır." [İsrail Başbakanı Menachem Begin'in Knesset'e (İsrail Parlamentosu) hitabı, Ammon Kapeliouk'tan alıntı, " M.Begin ve Hayvanlar," Yeni Devlet Adamı, 25 Haziran 1982]

"İsrail topraklarına yerleşim Siyonizm'in ruhudur. Yerleşimsiz Siyonizm'i gerçekleştiremeyiz; bu kadar basi!" ." [Yitzhak Shamir, Maariv, 21/02/1997]

"Zamanla unutulmuş bir dizi mutlak gerçekleri , açık bir şekilde ve cesaretle, kamu

oyuna açıklamaları İsrail liderlerinin vazifesidir. Bunlardan en başta geleni, Arapları tahliye ve topraklarını istimlak etmeksizin Siyonizm, Kolonizasyon ya da Yahudi Devleti olmaz.” [Ariel Sharon, İsrail Dışişleri Bakanı, aşırı sağcı Tsomet Partisi’den militanlar ile yaptığı bir toplantıda hitap ederken, Agence France Presse, 15 Kasım, 1998]

Einstein Siyonist değildi

Siyonistler’e rehberlik eden bu, sistematik olarak temel siyasi Siyonizm görüşünü savunanlar anlamında, Einstein bir Siyonist değildi.

Einstein, İsrail için dahi, kültürel Siyonizm olarak adlandırılabilir girişim ve faaliyetlerle meşgul olmayı sürdürdü.

“ Daha sonraki yıllarda, enerjik bir şekilde, bilhassa kendini samimi olarak adadığı İbrani Üniversitesi ve Weizmann Enstitüsü gibi bir çok İsraili kültürel faaliyetleri destekledi. Biyografi yazarı Dr. Philip Frank’e göre, Profesör’ün ‘ çok hassas kalpli’ idi ve Siyonistleri, görüşlerini sık sık tahrif ettikleri ve o’nun adını prestijlerini arttırmak ve Amerikan basını’nı karıştırmaya yardım eden Siyasi Siyonizmlerini şişirmeleri için izinsiz kullanmalarına ilişkin kınamada tereddüdü vardı. [S. 341-342]

Kendi mütevazılığı içinde, alenen, Weizmann’ın halefi olarak, İsrail Cumhurbaşkanı’nı insan ilişkileri alanında yeterince nitelikli olmadığını öne sürerek, geri çevirdi. Fakat gerçekte, Nasyanolist İsrail’deki bu yüksek mevkiyi kabul etmek, bu büyük hümanist ve evrenselci’nin temel felsefesi ile hemen hemen hiç uyuşmuyordu.” [S. 341-342]

Einstein’ın Amerikan medya ağı tarafından yanlış yorumlanması çok yaygındır.

“ Ünlü bilim adamını siyasi Siyonizm’e bağlama teşebbüsleri devam etti. Başta, o’nun ölümünden sonraki zamanda yayınlanan İsraili ve Siyonist liderler tarafından yapılan genel övgüler hengamesi vardı. Hemen iki hafta

sonra, New York’taki İsrail Konsolosu, Einstein’ın İsrail’in kuruluşunun 7. yıl dönümünü anma etkinliğinde ulusal televizyon için bir övgü konuşması yapmaya hazırlandığını iddia ettiği çarpıcı bir hikaye Times tarafından yayınlandı. Einstein’ın Siyonist gayeye sahip olduğunu ispatlaması şöyle dursun, İsrail yansısı New York Post editörü Dorothy Schiff’e verdiği mülakatta, Profesör’ün İsrail Devleti hakkında yaptığı son açıklama ile doğrudan çelişiyordu. Schiff, O’nun şu sözünü aktarır: İsrail için başta büyük umutlarımız vardı. Başka uluslardan daha iyi bir ulus olacağını sanmıştık; maalesef daha iyi değil’ “ [S. 342; New York Post’tan alıntı, 13 Mart 1955]

Einstein’ın İsrail’in yaratılmasına ilişkin düşünceleri, İbrani Üniversitesi Başkanı Dr. Judah Magnes’inkilere benzer.

“ Einstein üzerine üçüncü makalesinde Times, buna rağmen, herhangi bir kanıt göstermeksizin o’nun İsrail’in yaratılmasına yönelik desteği mit’ini tekrarladı. Bu gün bu güzel Profesör yaşasaydı, Filistinli Arapların haklarının gaspedilmesinin karşısında olanlarla birlikte en ön saflarda olacağına ilişkin inanılacak her türlü neden vardır. 28 Ocak 1930’u kadar Einstein, Filistin gazetesi ‘Falastin’ nde, ‘baskıcı nasyonalizm mağlup edilmeli’ ve Filistin için geleceği, bir ülke içinde bir evde yaşayan iki halk arasında barışçıl bir temelinde mümkün gördüğü... her şeye rağmen bir araya gelmek zorunda oldukları, şeklinde ısıtılmıştı. ‘Yanı sıra, başından itibaren İbrani Üniversitesi Başkanı Dr. Judah Magnes’in iki uluslu bir Arap-Yahudi Devleti’ne dair görüşünü tamamen desteklemişti. Almanyalı Haham Leo Baeck ile birlikte Times’a yazdığı bir mektupta şöyle diyor: Onların (Magnes ve takipçileri) kendini temsilden yoksun çok geniş bir çevre adına konuşmaları gerçeği bir yana, Yahudi halkın insanlığa çok önemli katkısı olan prensipler adına konuşmuşlardır.’ Bunun gibi açıklamalar, Times’ın bilim adamı (Einstein)’nın Siyonist bir devlet yaratılmasına verdiği destek iddiaları ile pek bağdaşır nitelikte değildir.” [S. 342]

Lilienthal'ın, Einstein'ın İsrail'e desteği, onun için canı gönülden gayret sarfetmesi ve Siyonist İsrail Devleti'nin yaratılmasına ilişkin mit'i sergileyen Times ile çatışması çok net bir şekilde aşikar olmaktadır.

“ Times'ın bu Einstein mitolojisini canlandırmaya çalışması gazetesinin sayfa içerik editörü Harrison Salisbury'yi çağırma ve bu konu üzerine bilgili bilim adamlarının gerçek görüşlerini temsil eden bir diyalogu yürütmesinin uygun olacağını teklif etmeme sebep oldu. Bu önemli sayfada her türlü görüş temsil edilmesine rağmen, Salisbury, alışlageldiği şekilde yapıldığı gibi, böyle bir konu için heyet kurmayı reddetti. Eğer kuramsal olarak ele alınacaksa, tamamlanmış bir ürünü tetkik etmekten mutlu olacağını vurguladı.

Bunu yapsaydım dahi, bakın, işte size aşağı sayfalarda öne sürülen ana fikri ihtiva eden makaleyi reddeden mektubu: 'Üzülerek ifade etmek isteriz ki, Profesör Einstein'a ilişkin makaleniz aleyhinde karar verdik. Bu meseleyi telefonda tartışırken söz ettiğim gibi, Dr.Einstein'ın kariyerinin bu özel çehreden en ince ayrıntısına ele alınma fikri hakkında tereddüt içindeyiz ve itiraf ederim ki bu makaleyi okumak hislerimi güçlendirdi. Meseleyi abarttığımı düşünebilirsiniz, fakat bu benim gibi sıradan bir okuyucunun, Dr.Einstein'ın görüşlerinin yıllar süresince bir dizi değişime uğradığını (sanacaklar olacağı gibi) ve makalenizdeki tasvirin yayımlanma zahmetine girecek kadar güçlü olmadığı zehabına kapılmasına sebep olacak gibi görünmektedir.'

Müteakip yıllarda Einstein'ın herhangi bir değişime uğraması ne kadar mümkündür ve o'nun Siyonizm'e ilişkin temel tutumunun 1948'de meydana gelmiş bir fiili durum olan İsrail'in yaratılması hakkında yapıp yapmadığı şeylere, hiçbir surette, zerre kadar da etkisi olmadı mı? Einstein'ın inandığı Kültürel Siyonizm, o'nun 1956'da son nefesini verinceye kadar kınadığı siyonist İsrail Devleti'nde

somutlaşan Yahudi Nasyonalizmi'nden başka bir şeydi.” [S. 342-343]

Lilienthal'ın çalışması, Einstein'ın, Yahudi bir devlet olarak İsrail'in yaratılmasına verdiği destek ve “iflah olmaz müdafii”liği hakkındaki mit'i kesin bir şekilde gözler önüne seriyor. Gerçekler kendi faziletleri üzerinde durmalarına rağmen, bazı insanlar ikna olmamış olabilir;çünkü, nihayetinde Lilienthal bir anti-siyonist idi. Elbette, tüm yahudiler de Siyonist ya da İsrail Devleti müdafii değildirlir.

Einstein'ın Siyonizm ve İsrail'e ilişkin kendi sözleri

Einstein bir yahudi idi, kendi mirasıyla yürekten gurur duyuyor ve tarih boyunca Yahudi mücadele ve çilesine yönelik sempatisi vardı. O'nun, bu mücadele ve özellikle Avrupa'da edindiği kişisel tecrübeler Yahudi kimliğini yeniden canlanmasına sebep oldu, bir yahudi çözümü için müşterek bir mücadeleye yakınlaştırdı.

Devlet Bakanı (1929) Prof.Dr. Hellpach'a, --Kendi 'Fikir ve Görüşleri'nde yayımlanan-- bir mektubunda Einstein şöyle diyor:

“ Siyonizm ve Zürih Kongresi üzerine yazdığınız makaleyi okudum ve, keskin bir Siyonist fikri müdafii olduğum için, çok kısa olsa da, size bir cevap yazma zorunluluğu hissettim... Şunu idrak ettim ki; selamet sadece, bir bireyi olarak ona ait olmaktan haz duyan ve dünyanın geri kalanının tahammül edeceği nefret ve tahkiri sineye çekebilen bir cemiyet için mümkündür.” [S. 171]

“ O zaman anladım ki, bunu sadece dünya üzerindeki tüm Yahudilerin yüreğini kazanmış ortak bir teşebbüs bu insanları sağlığına kavuşturabilirdi. Bunu idrak ve yüksek bir sesle ilan etmek T.Herzl'in büyük bir başarısı idi; -- ki aynı şekilde bu Yahudilerin geleneksel tavrı olan-- ulusal bir vatanın kurulması ya da daha kesin bir ifade ile, Filistin'de bir merkez, gay-

retlerimizi üzerine yoğunlaştıracığımız müna-
sip bir hedef idi. [S. 171]

*Tüm buna (ister) nasyanolizm deyin, (is-
ter) itham edilen bir şey olsun; fakat müşterek
hedef, bizim, onsuz ne yaşayabilip ne de ölebi-
leceğimiz şu düşmanlıklarla dolu olan dünyada
sadece o çirkin ad ile adlandırılabilir. Her ha-
lükarda bu, amacı güç değil fakat, itibar ve
aftıyettir. Eğer hoşgörüsüzlük, dargörüslülük
ve şiddetle beslenen insanlar ile yaşamak zo-
runda olmasak, evrensel insanlık lehine tüm
nasyanolizmlerden vazgeçecek ilk kişi ben olu-
rum.” [S. 172]*

Yukarıdaki mektupta Einstein, T.Herzl
ile hemfikir gibi görünüyor. Hatta, nasyo-
nalist bir ruh halini benimsermiş gibi gö-
rünüyor. Bununla birlikte, lütfen, koşulsuz
bir şekilde, “ hoşgörüsüzlük, dar görüslü-
lük ve şiddet” e karşı “evrensel insalık”
tan yana ortaya koyduğu tercihini beyan
etmesine dikkat ediniz.” 1929’da,
yahudiler o hoşgörüsüzlük ve zulümden
nasiplerini hala almaktaydılar.

O zamana kadar Yahudiler için bir va-
tan temini mücadelesi belirginleşmiş ve
kampanya yoğunlaşmıştı. Bununla bera-
ber, Einstein’e göre, bu mücadele ya da
seferberlik, Araplar ya da Filistinliler pa-
hasına olmayacaktı. O, o zamanda ezici
çoğunluğu oluşturan yerleşik Filistinli
Arapları vatanlarından koparan, müstem-
leke bir yerleşimi; seçkinci, ırkçı bir ulusal
varlığı tasavvur etmiyordu. O, problemin
farkında idi ve bu aklıdan geçeni açıkça
ifade etmişti.

15 Mart 1930 tarihli bir Arap’a mektu-
bunda (Fikir ve Görüşleri) şöyle diyor:

*“ Halihazırdaki durumu bu kadar vahim
yapan şey, gerçekte, Yahudi ve Arapların
mandacı bir güç karşısında birbirlerine düş-
man taraflar olarak karşı karşıya getirilmeleri-
dir. Bu gidişat, her iki ulusun hak etmediği bir
durumdur ve sadece her iki tarafın üzerinde
mütabık kalacağı medya ile neticeye vardırıla-
rak durdurulabilir.” [S. 173]*

1930’lara kadar, Arap-Yahudi gerilimi
meselesi, barışçıl ve adil bir çözüm için
ciddi bir arayış ihtiyacı Einstein’ın yazı ve
konuşmalarında baskın bir tema oldu.
Vurgulanması gereken nokta; 1920’lerin
başlarına kadar o’nun, “Filistin’de” Yahu-
di Rönesansı için bir tür entelektü-
el/bilimsel/manevi bir merkez kurma pro-
jesiyle faal olarak ilgili olması idi. Bilhassa,
dünyanın o parçasında dünya
standartlarında bir Yahudi Üniversitesi
için seferberliğe girişip ve finansman ara-
yışı peşinde koşuyordu. Yahudi göçmen-
lerin tecrübelerinden istifade edilecek Fi-
listin’deki—Yahudi ya da Arap, Filis-
tin’dek herkesin yararına—gelişme çalış-
malarını faal olarak destekliyor ve organi-
ze etmeye çalışıyordu.

*Filistin’deki Yeniden Yapılma Üzerine
Söylevler (Fikirler ve Görüşler)’de Einstein
görüşlerini, çözümün “adil” ve Arapları
da kapsayan “müşterek menfaat”i gözeten
bir çözüm olması gerektiğini, hiçbir koşul
öne sürmeksizin, açık bir şekilde telaffuz
eder. Bu konuşma 1931’de yapılmıştır:*

*“ 10 yıl önce, Siyonist gaye adına size ilk
defa hitap etmekten mutluluk duyarken, hemen
hemen hepimizin umutları henüz geleceğe
odaklı idi. Bugün, bu 10 yıl öncesine sevinçle
bakabiliriz ;... İngiliz hükümeti’nin en son
beyanları, durumumuzun daha adil bir hükme
bir dönüşü işaret ediyor;...”*

*Fakat, bu buhranın bize ne öğrettiğini asla
akıldan çıkarmamalıyız; yani, Yahudiler ve
Araplar arasında tatmin edici ilişki kurmak
İngiltere’nin değil, bizlerin meselesidir. Biz,
yani Araplar ve Yahudiler, her iki ulusun ihti-
yaçlarına cevap verecek karşılıklı menfaate
dayanan ortaklığın ana hatları konusunda
hemfikir olmak zorundayız. Bu porblemin adil
bir çözüme kavuşması ve her iki ulusun tek bir
değer olması, yapılanma gayretinin desteklen-
mesinden daha az önemli ve daha az gayrete
layık bir hedef değildir.” [S. 176-177]*

O zamana kadar, hala T.Herzl'e atıfta bulunmaktaydı; fakat " Filistin'de manevi bir merkez" kurmayı gaye edinmiş Ahad HaAm'ın kültürel siyonizmine daha yakın bir düzlemde.

"10-20 yıl önce, Aralarında T.Herzl diğerlerinin fevkinde unutulmaz bir mevki işgal ettiği ileri görüşlü bir grup adam, zor zamanlarda dayanışma duygumuzu muhafaza edebilmek için manevi bir merkeze ihtiyaç duyduğumuz neticesine vardı. Böylece, şahid olma fırsatını elde ettiğimiz başarılı sonuç, en azından onun geleceğe dair son derece umut vaad eden başlangıçlar demek olan Siyonizm fikri ve Filistin'de bir yerleşim gayreti doğdu." [Fikirler ve Görüşler, S. 177]

Hatta, yaşamının son günlerine doğru, 1920'lerin sonuna kadar HaAm'ın kurduğu hayal aleminden uyanmıştı bile:

" Yaşamının sonlarına doğru, Filistin'de muvaffakiyet kazandığı fakat orada bulunduğu şeyden mutsuz olduğunda, şunları yazıyor: " Siyonizm ile biz, aslında, bir Levanten'in diğer küçük bir grup yeni Levanten ile kan dökmeye yarışması için Oryantal bir köşe biraraya getirmek için mi yarattık? Eğer bu Mesh'in gelmesi demek ise, o halde O'nun gelişini görmeyi arzu etmiyorum." [Sicherman, 2002]

Einstein, Kültürel Siyonizm gayreti gütmeye HaAm'a yakındı ve asla nasyonalizm fikrini benimsemedi. O, görünüş olarak: Nasyonalizm'in çocuksu bir hastalık olduğuna; bu hastalığın insan ırkının kızamığı olduğu" 7 na inandı. [Link] Bir sonraki alıntidan önce, Einstein'ın bazı nasyonalist ruh lanini yansıtır görünen 1929 yılında Prof. Dr. Hellpach'a bir mektubu'na işaret etmekte fayda var. Buraya kadar, o'nun düşünceleri, Siyasi Siyonizm yanı sıra, herhangi bir Nasyonalizmden açık ve net bir şekilde aklanmıştır.

" Yaşadığımız zorluklar, beraberinde bazı iyi şeyleri de getirmiştir. Tüm uluslardaki Yahudileri ortak bir kaderde birleştiren bağın ne kadar güçlü olduğunu bize bir kez daha

göstermiştir. Bu buhran, nasyonalizm artıklarından arınan, Filistin meselesine ilişkin olarak da tavrımızı netleştirmiştir. Şu açıkça beyan edilmiştir ki; siyasi bir cemiyet yaratma amacı gütmüyoruz, bilakis amacımız, eski Yahudi geleneklerine uygun, tüm dünyanın sağduyusunu kazanacak kültürel bir cemiyet'tir. Böyle olması, bizim için açık, refah ve karşılıklı saygı içinde Arap kardeşlerimizle yan yana yaşama probleminin çözümüdür." [Fikirler ve Görüşler, S. 178]

1929'a kadar, bir çok Arap-Yahudi çatışması, Einstein'ın meseleyi bütün boyutları ile idare etmesini sağladı ve Arapları da içine alan adalet ve barış o'nun anlayışı ve Yahudiliğin yeniden dirilmesine ilişkin Filistin projesine yaklaşımının merkezi noktası oldu. O, kesin bir dille kendi Yahudi yandaşlarını uyardı:

" O (Siyonist) hareket kör bir nasyonalizm'e dönüşerek yozlaşma tehlikesinden sakınmalı. Kanaatime göre, biz her şeyden önce, işbirliğine yönelik psikolojik anlayış ve onurlu bir iradenin, Araplar'a yönelik intikam alma duygusunun yerini alması için gayret sarfetmeliyiz. Bu meşakkatli çabanın üstesinden gelme, kanımca, cemiyetimizin (Yahudiler) daha ileri manada 'varolma hakkı'nın mihenk noktası olacaktır. Maalesef açıkça itiraf etmiyim ki, bu bağlamdaki genel kanıların ekseriyeti kadar, bizim (Siyonist) kurmayların tutumu bana, arzu edilenin çok gerisindeymiş gibi görünüyor." [Stachel, S. 72, Einstein'ın Heinrich York-Steiner'a notlarından alıntı, 19 Kasım1929]

Einstein, dışarıdan gelen yabancılar ile bir sömürge yerleşimi şeklinde ortaya çıkan Yahudi göçü yüzünden büyüyen Arap nefreti problemini kabul ediyordu. Asli problemi önceden gördüğü için, meseleye sadece uzun vadede Yahudi gayenin gerçek ve yüksek menfaati olarak değil; aynı zamanda prensip meselesi olarak da ele alıyordu. O, " tam eşitlik"te ısrar ediyordu. Dünya Einstein'ın meşhur

E=MC2 denkleminin aşınadır. Bu "tam eşitlik" mesajı, belki de O'nun 1=1 eşitliğidir: 1 Yahudi= 1 Arap. Nispeten radikal, prensipli bir statü.⁸ " Bu gün Ortadoğu'yu, kangölüne çeviren kontrolsüz ırkçılık göz önünde bulundurulursa, hayatının donuna kadar Einstein'ın ısrar ettiği şu sözleri vurgulamak ziyadesiyle önemlidir:

" Bizim (İsrail) politikamızın en önemli çehresi, şu an süregelen varlığımız; aramızda bizlerle beraber yaşayan Arap vatandaşlar için tam eşitliği kurma arzumuzun beyanı olmalıdır... Arap azınlığa karşı benimsediğimiz tutum, bir halk olarak bizim ahlaki standartlarımızın gerçek bir sınavı olacaktır." [Jerome, S. 111, Einstein'ın Zvi Lurie'ye mektubundan bir alıntı, 5 Ocak 1955]

Arapların, İsrail'i reddinin ötesine bakarak Einstein, İsrail'in zilediği polika ve tutumlar yüzünden gelecekte olabilecekleri görüp kokmuştu. 1951-1977 yılları süresince Dünya siyonist Kongresi'nin başkanlığını yürüten ve İsrail'in kurulmasına rehberlik eden Siyonist hareketin en zor günlerinde dahi başta gelen Siyonistlerden biri olan Nahum Goldmann, 1978'de, "Siyonist İdeoloji ve İsrail Gerçeği" adlı bir makalesinde Yahudilere, özellikle İsrail'dekilere, şunu hatırlatıyordu:

" Siyonist hareket daima, Arapların bunu ellerini açarak kabul edeceklerine, Batı Avrupa ve Amerika medeniyetinin düşünce ve teknik bilgisi gibi, getireceği değerlerden mutlu olacaklarına ikna edilmişti. Bu illüzyon yüzünden, 200 yıllık Diaspora hayatı boyunca yahudilerin siyasi tecrübe eksikliğinin sonucu olarak, Siyonizm, Siyonist arzulara yönelik Arap tutumunun önemini gözardı etme gibi bilmeyerek bir hata işledi. Onlarca yıla tekabül eden Siyonist hareketin liderliği, öncelikle büyük güçler ve dünya kamuoyunun sempati ve desteğini kazanmaya yoğunlaştı ve, Birleşmiş Milletler'in 1947'deki kararının ispatladığı gibi, bunda başarılı da oldu. Bazen, Arapların kendi aralarında Yahudi bir devlet'in kurulma-

sını kabul etmelerine yönelik dostluklarını kazanmak girişimleri yapıldı; ama bu çabalar ne gerektiği kadar yoğun, ne de gerektiği kadar esnek idi...

Durumun en acı tarafı, İsrail'in -hemen hemen kesin bir şekilde--tüm savaşları kazanmasına rağmen, zaferlerle kesin hiçbir şey elde edememiş olmasıdır... [Bununla birlikte] barışı sürdürmeye yeğlenen zaferler sadece çatışmayı daha da fenalaştırmıştır: Araplar, her mağlubiyetle daha fazla aşağılanmaya ve kakarete maruz kalmış hissetmiş, bunun yanı sıra İsraililer kibirlilik hissi ve Arapların onlar (yahudiler)'in varlığını reddetmesine yönelik çok fazla endişeye ihtiyaç duymaz bir kanaatine sahip olmuşlardır. Bu tutumun açıkça gözlemlenen niteliği Başbakan Begin'in, "İsrail, Arap teyidini gerekli görmüyor; çünkü İsrail'in varlığı tanrı'nın vaadi ve Yahudi geleneğininin teyididir..." beyanıdır.

İtirazlardan biri, her halükarda, insanların savaşta kazanılmış bölgeleri muhafaza etmesidir. Bu aslında, savaş galiplerinin kazanılmış sınırları mağlup tarafın üzerine dikte etmeye yetecek kadar güçlü olduğunda meydana geliyordu; fakat geçen 30 yıl ispatladı ki, Araplar geri çekilmeye zorlanamaz..." [Dışişleri, Çöküş 1978]

Önde gelen siyonist lider Goldmann bu gerçeği kabul etmekteydi ve, Einstein'dan çok sonra, bilhassa 1978'deki İsrail Devleti'ne, bir barış arama gayretine karşı İsrail'in inatçılığını hatırlatmaktaydı. Goldmann'dan alıntıyla Leon Abramowicz şöyle diyor:

" 17. yaşında Yahudi bir devlet yaratma problemini çözdükten sonra, Nahum Goldmann o hedefe ulaşılıncaya kadar durarak bilmeden çalıştı. Fakat, kendi yahudi devleti algısı, çoğu kez, realite ile kavgalı oldu. Tek başına, kendi görüşüne göre, Judaizm ve Yahudi bir devlet için uluslar arasında özel bir mevkinin sürekliliğini sağlama kaabiliyeti olan ruhi gelişime öncelik vererek, savaş devleti ile meşgul, askeri gücün önemini fazlasıyla

abartmış İsrail yöneticileri ile muhalif durumda bulunmaktadır.” [Goldmann, Paradoks, S. 4]

Problem, İsrail’i rahatsız etmeye devam edecektir.10 Aslında, bir kaç yıl önce 1974’de Goldmann, bir taraftan İsrail’e ve diğer taraftan-- Einstein ile aynı düzlemde--Ortadoğudaki çatışma problemine yönelik gelecekteki çözüme ilişkin girişilecek herhangi bir çaba için ciddi bir öngörü yapmayı etkileyecek yıkıcı moral darbenin devam edeceğini gözlemlemiştir:

“... Eğer enerjimizin, arzumuzun, kabiliyetimizin, İngiltere, Fransa, Amerika ve Weimar Almanyasının desteğini kazanmak için seferber ettiğimiz siyasi nüfuzumuzun onda birini Arap problemi’ne vakfetseydik, İsrail gelişmesindeki kaderimiz belki çok daha farklı olabilirdi... Biz uzlaşmaya hazır değildik: Biz bunu temel problem olarak kabul etmedik... varsın Arapların tam bir mütabakatı olmasın, en azından onların yahudi devlete rıza göstermelerini sağlamak için yeterince çaba sarfetmedik, ki bunun imkansız olduğunu düşünüyorum. Bu, ‘orijinal günah’tır.” [Lilienthal, S. 7, New Outlook’tan alıntı, Kasım-Aralık 1974] 11

Einstein’ın "Military Mentality" (Askeri Zihniyet)’in ortaya çıkışı hakkındaki görüşü bu bağlamda vurgulanmaya değer. O, II.dünya Savaşı süresince ve sonrasında Amerika tarafından zaten sergilenmiş olduğu üzere, Askeri Zihniyet’e muhalif idi. O, Amerika’nın zaten bu “Askeri Zihniyet’e, “II. Kayzer Wilhelm dönemindeki gibi”, karşı koyamadığına inanıyordu. “ Bu zihniyetin tipik özelliği, Bertrand Russel’in çok anlamlı bir ifade ile, insanlar arasındaki ilişkiyi etkileyen diğer tüm faktörlerden çok daha fazla, ‘çıplak güç’ olarak isimlendirdiği mefhumun önemine atıfta bulunuyor olmasıdır.” [Fikirler ve Görüşler, S.133.134] Einstein, tıpkı 1970’lerde Goldmann tarafından onaylandığı ve gerçekliğinin kabul edildiği gibi,

başından beri bu--Arap-İsrail bağlamındaki-- problemin farkında idi. Tıpkı Arap nefreti hakkında endişelendiği gibi, “askeri zihniyetli” güçlü bir devlet olarak İsrail hakkında bundan daha fazla endişeye sahipti.” 11 Şubat 1953’te İtalya’daki bir muhabire şöyle yazar:

“ Şu çok açık ki, bizim (İsrail) durumumuz bir kez daha tehlikeye maruzdur10 ve tehlikenin üstesinden gelebilecek kudretten yoksunuz. Fakat, Rusya ve Amerikaya şöyle bir bakınca, eğer biz [İsrail] onlar kadar güçlü olsaydık, daha makul davranıp davranmayacağımızı merak etmeden duramıyorum.” [Nathan, S. 574]

Einstein’ın çok önceden bir tür problem olarak gördüğü şey daha sonra askeri bir güç olarak “mağlup edilemez” şöhreti kadar, ele geçirdiği toprak sınırları olarak acı bir realite haline geldi. Bu, kendi koşullarını gözeterek Arap Dünyası ile doğrudan mücadeleye destek verme müstesna, bölge dışı güçler tarafından-- Amerika’dan dahi--herhangi bir müdahaleye dahi gerek bırakmıyordu. 12 Aslında, İsrail herhangi bir “ geniş kapsamlı çözüm” 13 hakkında daima tereddütlü olmuştur ve kendi hamisi Birleşik Devletler ile ortak yürüteceği barış için dahi net bir teklif öne sürmeyecektir. Hoşgörülü bir hamisi olarak Birleşik Devletler, İsrail’e bu gibi teklifleri tavsiye etmek zorunda idi. 14 Bir tanımlama ya da barış koşulu öne sürülünce de, gerçekte ona uymaya hazır değildi. 15 Kendi en yakın hamisi’nin satırdartları sözkonusu iken dahi, pervasızlaşmıştı. 16 Problem, bir çok yahudi, Siyonizm ve İsrail destekçi ve savunucusu tarafından itiraf edilmiştir. Leon Abramowicz Nahum Goldmann’ın ‘Yahudi Paradoksu’ kitabına yazdığı sunuşta şöyle diyor:

“Tek başına, [Goldmann’ın] kendi görüşüne göre, Judaizm ve Yahudi bir devlet için uluslar arasında özel bir mekânın sürekliliğini sağlama kabiliyeti olan ruhi gelişime öncelik

vererek, savaş devleti ile meşgul, askeri gücün önemini fazlasıyla abartmış İsrail yöneticileri ile muhalif durumda bulunmaktadır.” [Goldmann, Paradoks, S. 4]

Einstein’ın, Siyonist hareket ile işbirliği içinde, Yahudi gaye için verdiği destek ve hatta, bazı temel mesele ve düşünceler hakkındaki duygu karmaşasını daha sonra meydana gelen gelişmeler haklı çıkarıyordu. Bu, Einstein’ın Siyonist gaye yakinen özdeşleşmesine rağmen, neden aldığı pozisyon çoğu kez hareketin asli gidişatıyla çatışma içinde idi. Clark’ın açıkladığı gibi:

“ O’nun Siyonizm’e olan desteğini nitelikli kılma vazifesi gören başka iki şey vardı. Birincisi, ilk önceliğini Araplarla ittifak yapılması gerektiğine olan inancı idi. Bu görüşte tek başına değildi. ‘Magnes, Hugo Bergmann, Ruppin ve Calvaresci gibi bir kaç yahudi lider ilk politik hedefin, Araplarla uzlaşmadan, azami bir göçün yapılmaması konusunda ikna olmuşlardı.’ diye yazıyor Norman Bentwich. ‘ Bu kanaat, 1930’da Berlin’de kalışım esnasında o’nu sayfiyesinde ziyaret ettiğimde Einstein tarafından kesin bir dille ifade edildi. Söz yanısıra, fiili olarak da Araplar ile barış yapmaya gayret etmedikçe, Siyonist hareket ile işbirliği içinde olmayacağını, söyledi. Yahudiler, Arap köylü ve işçilerle komiteler oluşturmalı ve sadece liderler ile görüşme gayreti içinde olmamalılar.’ [Clark, S. 397]

Einstein’ın kendi yahudi insanlarıyla özdeşleşmesi ve sempatisi 1930’ların başlarına kadar değişmiş olmasına rağmen, o’nun evrensel insanlığa asli bağlılığı politik Siyonizm’den uzak tutmaya devam etti. Daha sonra ise, politik Siyonizm’den kesin bir şekilde uzaklaşmış görünür.

“ Araplar ile olan ilişkilerimize daha fazla önem vermemiz gerekiyor. Bu ilişkiler için daha fazla itina ile gayret sarfederek, gelecekte insanların düşmanca davranışları kıskırtmaya kalkarak kendileri için menfaat sağlayabileceği çok tehlikeli gerginliklerin olmasından kaynaklanacak durumların önlenmesini sağlamaya

muktedir olabileceğiz. Bu hedef, kesinlikle ulaşılabilecek bir hedeftir; çünkü yapılanma ve sürdürülmesi gereken çabamız Arap nüfusun da gerçek menfaatlerine hizmet edecek bir tarzda gerçekleştirilmeye bağlıdır.

... Çünkü, bizim cemiyetimiz politik değildir ve asla olmamalıdır; bu, kendinden yeni güç ve üzerinde kendi varlığını haklı çıkaracak biricik zemini çıkarabileceğimiz tek daimi kaynaktır.” [Düşünce ve Görüşler, S. 179]

“ Biz, Yakın-Doğu’yu yeni ekonomik ve manevi bir hayata gözlerini açmasına yardım edecek Filistin’de yükselen, kendi ulusal kültür evimiz olması umudunu besliyoruz.

Siyonizm liderlerinin sahip oldukları başlıca hedef, politik değil; sosyal ve kültürelidir.” [Düşünce ve Görüşler, S. 179-180]

Hedefler, politikara, stratejiler ve öncelikler anlamında Siyonizm’in, gayenin lider ve kurucularına ifade ettiği anlam Einstein’ın duruşlarıyla sık sık ahengli olmayan bir şekilde süregelmişti. 1932’de Einstein Los Angeles’taki bir toplantıda şöyle konuşmuştu:

“ Arap halkı ile aramızdaki daimi ihtilaf-tan daha büyük bir felaket olamaz. Bize yapılan büyük yanlışa rağmen, Arap halkı ile adil ve kalıcı bir uzlaşma için çalışmalıyız... Hatırlatmamıza izin veriniz ki, eski zamanlarda yaşayan hiçbir halk, bu Arap soyundan gelenlerle bizden daha dostça yaşamamıştır.” [Hoffmann, S. 242]

Einstein ve bu bağlamda o’nun görüşlerini daha iyi değerlendirmek için, Einstein’ın esasen bir Hümanist, pasifist ve internasyonalist olduğu gerçeğini hesaba katmak çok önemlidir. Einstein’ın biyografi yazarı Clark’ın açıkladığı gibi:

“ Einstein’ın Siyonizm şevkini niteleme hizmeti gören bu hislerle beraber, dünya meselelerine asli olarak pasifist tabiatlı bir yaklaşımı vardı. Hiçbir şeyin olmadığı kadar duygusal bir şekilde kalbine hitap eden bir husus, Siyonizm’e dahi gelince, bu meseleye (Araplar me-

selesi) olsa, vaziyetin gereği olarak beklenen düşüncelere sahip cani gözlü muhalifleri gibi bakamıyordu. O, canlı politika için tüm gayretini sarfetti ve bunu sürdürdü. Bir çok Siyonist'in (muhtemelen ekseri çoğunluğu) Yahudi Ulusal Bir Vatan'ı aslen politik amaçlar için yaratılmış bir siyasi devlet olarak görmelerine rağmen, Einstein, onu nispeten Kültürel Bir Merkez olarak telakki etti. ' Benim için' diye yazıyor Einstein 1938 sonlarına kadar, ' Siyonist girişimin değeri temel olarak eğitimde ve farklı ülke Yahudileri üzerine yaptığı kaynaştırıcı etkide yatıyor.' Bir Yahudi Devleti gayreti içinde değilim; çünkü aslen, Yahudiliğin Sekülerleşmesine (ya da Dünyevi olmaya) karşıyım. Bir çok Siyonist Vaad Edilmiş Topraklara kitlesel göç için çağrıda bulundu; fakat Einstein, Arap muhalefatinin yoğunlaşacağına ilişkin durumu çok önceden görmüştü. Nitekim, o'nun hayatının ziyadesiyle içinden geçen derin ayrılık çizgisini bizzat kendisi burada ortaya koydu. Reelpolitik beklentileri uyarınca, idealizm ihtiyacına muhalif olacaktı; güç talep edildiğinde, o, pasifizm'in zorunlu gereklilik olduğunu ifade ederek cevap verecekti." [S. 381-382].

Einstein, kati surette politik bir istikamet alınca ve Arap-İsrail ayrılığı tedricen belirlenip beyan edilmeye başladığını görünce, kendi hümanist bilgeliğini " Çalışan Filistin" de paylaştı. 1934 (Fikirler ve Görüşler).

"Diğer taraftan, bu çalışan sınıf tek başına, Siyonizm'in en önemli görevi olan Araplar ile sağlıklı ilişkiler kurma gücüne sahiptir. Yönetimler gelir gider; fakat, nihayi olarak, yaşayan uluslardaki dengeyi muhafaza eden bu insan ilişkileridir." [S. 183]

Öyleyse, Einstein'ın siyonizm'e olan borcu için ne diyeceğiz? " Siyonizm'e borcumuz" adlı bir konuşma yapmadı mı? Evet, 17 Nisan 1938'de yaptı. (Fikirler ve Görüşler). 1938'e kadar o zaten Politik Siyonizm ile arasına mesafe koymuştu ve bu konuşmasında, (Siyonizm'e olan) borcu

kabul etmesine rağmen, Yahudi kimliği ile guru duyuyor ve Yahudi mücadelesi için empati besliyordu; O, Yahudi bir devlet yaratılmasını desteklemediğini açıkça ifade etmişti. Ayrıca, politik nasyonalizm'i (Binlerce yıldır) süregelen, o zaman kadar "Yahudi bir devlet" için tetikleyen Siyonizm'i Judaizm'in mirası ile bağdaşır bir vaziyette görmediğini vurgulamıştı.

" Bir Yahudi olmak, buna rağmen, her şeyden önce onsuz hiçbir insan cemiyetinin sağlıklı ve mutlu var olamayacağı kutsal kitabın asli öğretilerinde muhafaza edilen ahlai öğretileri tatbik etmeyi teyid ve muhafaza anlamına gelir." [S. 189]

" Bölme sorusu üzerine adil bir kişisel söz daha. Yahudi bir devlet yaratmaktan daha ziyade, barış içinde bir arada yaşama temeli üzerinde Araplar ile akla uygun bir uzlaşmayı daha gerekli görüyorum. Pratik değerlendirmeler dışında, Judaizm'in asli doğasına ilişkin benim idrakim, sınırları, ordusu ve ne kadar gösterişsiz olursa olsun maddi gücünün ölçüsüyle bir Yahudi Devleti düşüncelerine karşı çıkıyor. Judazim'e manevi olarak zarar vermesinden; özellikle Yahudi bir devlet olmaksızın bile, uğrunda halihazırda şiddetle mücadele etmek zorunda olduğumuz, kendi tabakarımız içindeki dar bir nasyonalizm gelişiminden korkuyorum. Biz artık Makkabi* dönemi Yahudileri değiliz. Dünya siyaseti anlamında bir ulusa dönüş, kendi peygamberlerimizin hikmetine borçlu olduğumuz cemiyetimizin manevi yapısından uzaklaşmayla aynı anlama gelecektir." [S. 190]

*(Ç.N: Makkabi Dönemi (M.Ö 165-63). Yüzyıllar içinde ilk defa, Yahudilerin otoriteden özgür siyasi ve dini özgürlük tecrübesi; IV.Antiochus ve Mattathias Yahuda Maccabee ve oğulları arasındaki bir savaş.Bu zaman esnasında Sadducees (Sayusiler) ve Pharisee(Farisi)'ler ortaya çıktı. Yahudilikte bir mezhep)

Anglo-Amerikan Araştırma Komite'si huzurunda 1946'daki şahadet- namesi

1946'da, İngiliz ve Amerika'nın ortak girişimine dayanan İngiliz mandası altındaki Filistin'deki Yahudi ve Araplar arasındaki büyüyen çatışmayı inceleyen ve bir çözüm arama gayreti içinde olan Anglo-American Committee of Inquiry (Anglo-Amerikan Araştırma Komitesi) adında bir komite vardı. Bu seçkin Yahudiler arasında Komite huzurunda şahadet eden Einstein da vardı.

" O'nun Anglo-Amerikan Araştırma Komitesi'si huzurunda 1946'daki şahadetnamesi ve Filistin'de mülteci yerleşiminin bir Yahudi Devleti'ni gerektirip gerektirmediğine ilişkin muayyen sorulara verdiği cevapta Einstein şunları ifade ediyor: Devlet fikri bana vicdanen uygun gelmiyor. Bunun neden gerekli olduğunu anlayamıyorum. Bu, dargörüştürlük ve ekonomik engeller ile doğrudan alakalı bir şey. Bunun kötü (bir fikir) olduğuna inanıyorum. Buna, daima karşı olagelmişimdir. O, bir Yahudi eyalet-uluslar togluluğu (commonwealth) kavramını, ' Avrupa taklidi, nasyonalizmden devşirilmiş bir hedef şeklinde değerlendirerek daha ileri götürüp alaya alır.' " [Lilienthal, S. 341]

Einstein'ın yukarıdaki beyanatu, o'nun fiili duruşu ve İsrail Devleti'nin yaratılmasına ilişkin rolü hakkında hiçbir belirsizliğe yer bırakmıyor. 17 16 Şubat 2005'te, tartışmalı İsraili tarihçi Benny Morris tarafından " Einstein's other theory" (Einstein'ın Diğer Teorisi) adlı bir makalesi Guradian'da yayımlandı. Einstein, **Jawaharlar Nehru ve bazı Siyonizm taraftarı insan arasındaki bazı yazışmaları temel alan bu makale, sözü geçen bu yazışmaları bir kez daha Einstein'ı siyasi Siyonizm'le irtibatlandırma gayreti için kullanmaya çalışmıştır. Bu makale şunu ileri sürmüştü: " 1947'de, Siyonist liderlerin Albert Einstein'dan bir mucize için çalışmasını ve Yahudi bir Devlet'in doğu-

munu desteklemesi için şüpheli bir Hindistan'ı ikna etmesini istemişti." Bu yazışmaya ulaşmayı henüz başardım. Her şeye rağmen, alıntılar, siyasi Siyonizm'den belirgin bir şekilde ayrı olarak Einstein'ın Kültürel Siyonizm'e olan yakınlığını ortaya koyan o yazışmanın merkezi pozisyonunu yansıtıyor. Bu, o yazışma sonrası ve öncesindeki açıkça tespit edilmiş pozisyonlarını Einstein'ın tamamen değiştirmedini varsaymaktadır.

O'nun pozisyonunu gerçekten değiştirip değiştirmedini aynı zaman dilimindeki Einstein'ın mektup ve/veya beyanatu ile oratay çıkarılabilir. Kudüs İbrani Üniversitesi'ndeki Einstein Arşivi'nde memur olarak çalışan Barbara Wolff, 1930'larınbaşılarından itibaren Filistin-İsrail'de yaşamış olan arkadaşı Hans Mühsam'a Einstein'ın 24 Eylül 1948 tarihli bir mektubu dikkatime sundu. O kadar yakın arkadaşmışlar ki, Einstein, 'Özel ve Genel Rölativite Teorisi' üzerine Almanca orijinal kitab'ı Mühsam'a ithaf etmiş ve dahi ilk baskısının bir kopyasını göndermiş. [Kayıt resmi için bkz. image] Siyonizm ve İsrail dahil, bir çok konuda ortak fikirleri paylaşmışlar. Mühsam'a bir sonraki mektubunda Einstein, İngiliz Mandası'nın iki taraf (Yahudi ve Araplar)'ın birbirleri ile savaşmasına neden olduğunu iddia ediyor. Orijinal alıntı Almanca olarak dipnot'ta veriliyor.

" İngiltere ve Amerika'nın bize [Yahudiler] karşı aldatıcı duruşu hakkındaki söyledikleriniz konusunda tamamen haklısınız. Tüm Araplar, sadece bunun için postlarını pazara çıkarması gereken zavallı paralı askerlerdir. [...] Ayrıca, geçen şu yıllar süresinde iki uluslu yönetimi olanaklı kılma vazifesi görecektir Yahudi ve Araplar arasındaki anlayışın artık mümkün olmadığını düşünüyorum. Daha önce, —fılen 1928'den beri— bununla birlikte, Araplar'ı ihmal ettik ve her seferinde İngilizlere güvendik. Ben, ekonomik, politik ve askeri sebepler yüzünden, asla devlet fikri'nin iyi bir

fikir olduğunu düşünmedim. Fakat şimdi, bu fikirden dönmek ve ona razı olmaktan başka bir yol yok.” [Einstein Arşivi DB #38-380] 18,19

Wolff, bir e-mailinde şu yorumu yapıyor: “ Şu gerçektir ki, Einstein burada, ‘ başka bir tercih olmadığı fikri; yani iki uluslu yönetimin artık mümkün olamayacağı fikrini savunuyor görünüyor. Fakat bu anlam çarpıtıcı beyan, genellikle Einstein’ı bir Yahudi Devleti’ni büyük bir şevkle destekler olarak tırnak içine alıyor. Buna rağmen, Einstein’ın bu beyanı, bir oldu-bitti ve --çekişme sona erince-- sağduyunun Yahudi ve Arapları ortak bir anlayışa götürecektir küçük bir umud karşısında fiilen daha keskin bir feragatı da ifade ediyor.” [15/7/2006 tarihli e-mail]

Yakın dostu Mühsan’a o mektubundan sadece 1 yıl önce [yani 1948] J.Nehru’ya imzalayıp gönderdiği mektup’ta [tarihi kesin olarak 13 Haziran 1947] (Ayrılma meselesi Birleşmiş Milletler tarafından henüz oya sunulmamıştı) Einstein, Birleşik Devletler’deki kimliği bilinmeyen Bay Brainin’e kendi bakış açısı hakkında şunları yazmıştı:

“ Daima, Filistin için en adil ve makul hükümet şeklinin iki-uluslu bir düzenleme olduğuna inanmışımdır. Bununla birlikte, (devlet) yönetimi, öngörülebilir bir gelecek için, esasen Birleşmiş Milletler sorumluluğu altında olmak zorundadır; çünkü Filistin’in siyasi yaşamı tamamen karışmıştır ve bu yüzden, bu toprak parçası siyasi özgürlük için yeterince olgunlaşmamıştır.” [6 Ağustos 1947; Einstein Arşivi DB #57-685] 20

Wolff, aynı maili yorumunda şöyle devam ediyor: “ J.Nehru’ya yazdığı mektuptakilerle bu beyanı karşılaştırınca, J.Nehru’ya gönderilen mektubu gerçekte kimin kaleme aldığını bilmeyen okuyucunun kafası karışıyor olmalı.” Soruma cevaben gönderdiği başka kişisel e-mailinde [12 Temmuz 2006] Wolff, Einstein-Nehru yazışmalarına derinlik kazandırmaya yardım edecek bazı aydınlatıcı bilgileri pay-

laştı: “ 13/6/1947 tarihli, Nehru’ya gönderdiği uzun mektup, --ki geçenlerde haber başlığı yapılan bir madde’dir --Siyonistler adına bir gazeteci tarafından yazıldı ve sonra tartışıldı ve Einstein imzası belirtildi. Bildiğiniz üzere, Einstein ikili imzaya başvurur ve genel olarak desteklediği meseleler adına mektupları, özel formülasyon ya da ince meseleler bile o’nun kişisel görüşünü ortaya koymazdı.” 21

Wolff’un yorumu, imzalanan mektuplar ve yapılan konuşmalara ilişkin hakikatle tutarlılık arz etmektedir. Einstein, genellikle başka yazarlardan müsveddeler alırdı. Ronald Clark’ın Einstein’dan ilaveler aldığı gibi. The Life And Times’ın bazı açılardan, Eşi Elsa’nın etkisi olmasızın, Einstein’a ne olmuş olabileceğine ilişkin şunları yazdı:

“ Kendini, hiç olmadığına daha fazla maskara edeceği, sözünü geri almak zorunda olacağı bir çok beyanat yapmıştır; adamakıllı okumaksızın bir çok belge imzalamış ve (bu yorumlar) kötü niyetli insanlar tarafından çoğu kez kullanılmıştır.” [S. 196]

Resmi Einstein Arşivi online orijinali delil olarak vardır. [Einstein Arşivi, bkz DB #28-867] Bu, Einstein’ın 1950’de İsrail Filarmoni Orkestrası’nın akşam yemeği için yaptığı (ya da gönderdiği) bir konuşmanın taslağına dairdir. Çok ilginç bir şekilde, bazı Siyonistler, Einstein’ın silip bunun yerine kendi sözlerini koyduğu ana kısmı; İsrail için bazı övücü ifadeler içeren metni yeniden yazmak zorunda kalmışlardı.

Orijinal taslağın içeriği şu idi:

“ Bu, sadece bir ülkenin her alanda samimi bir şekilde yaratıcı sanatkarın özgürlüğüne adanmış kültürel bir öz olmakla kalmayıp aynı zamanda, İsrail halkının ruhsal manada en aşikar manifestosu ve ahlaki olarak yaşama direncidir.

Amerika halkı bu büyük orkestra'yı çok sıcak bir şekilde karşılayacaktır; çünkü o, demokratik bir İsrail Devleti kurmaya yardım etmede ornadığımız role duyulan bir minnettarlık ruhuyla gönderilmiştir. Tüm sanatsal eserlere olduğu gibi, İsrail'in yaşayan güzelliğe katkısı sadece İsrail'e değil, tüm Ortadoğu'ya yarar sağlayacaktır."

Einstein'ın, İsrail'e " demokratik bir devlet" olarak atıfta bulunduğu ve kendi yazısıyla değiştirdiği bölümü de içine alan, sildiği kısım aşağıdadır:

" İsrail'in ifade ettiği anlam, daima ve hatta, yarattığı ve ihtiva ettiği manevi değerlerde anlamını bulur. Yeni devlet (İsrail), kendi içinde bir sonuç ya da politik hırsların aracı olarak değil de, sadece bu sonuçlara rasyonel olarak hizmet edecek vasıtalar olarak görülme- li." 22

Bu belgenin önemi, J.Nehru'ya mektubundan hemen hemen üç yıl ve İsrail Devleti'nin kurulmasından iki yıl sonrasına tekabül etmesinden gelmektedir. Şu ana kadar okuyucular, New York Times'ın, " O'nun, [yani, Einstein] bir devlet olarak kuruluşu için cansiperane gayertler gösterdiği İsrail" iddiasına ilişkin iki yüzlülüğü hakkında kendi sonuçlarını özgür bir şekilde çıkarabilirler.

** (Ç.N: J.Nehru 1889-1964, Modern Hindistan mimarı ve dünya barışı için mücadele etmiş bir devlet adamı. J.Nehru, barış, sekülerizm ve herhangi bir devletin başka bir devletin iç işlerine karışmamasına ilişkin savunduğu politikalarla 'dünya devlet adamı' olarak saygı görmüştür. 1947'de Hindistan bağımsızlığını kazandığında seçilen ilk Hindistan Başbakanı seçilmiştir.)

Bazı spesifik sorular

İsrail'in kurulmasından sonra Einstein'ın duruş ve tutumu değişmiş miydi?

1949'a kadar siyasi Siyonizm meyvelerini topladı ve İsrail, Yahudiler için ulusal bir vatan olarak realite oldu. Durum de-

ğerlendirmesinde, İsrail Yahudileri 27 Kasım 1949 (Fikirler ve Görüşler) de olduğu üzere, bu yeni ulusa ilişkin "şiddet değil, anlayış ve ılımlılığı temel alan bir barış düşüncesi gayretinde olmasının önemi hakkında konuşmaya devam ediyordu. Bir kimse, kendi komşularının nefretine rağmen, Einstein'ın, İsrail'in nükleer bir güç ve Ortadoğu haydutu olmasına ilişkin ne düşündüğünü merak etmeli.

" Başarıyı değerlendirirken, bununla birlikte, elde edilen bu başarı tarafından kullanılan amacı gözden kaçırmamıza izin vermeyiniz. Bunlar; tehlikeye atılmış, bir çok ülkeye dağılmış cemaatimizin üyelerinin İsrail'de bir araya getirilerek kurtarılması; uzun bir tarih sürecinde şekillendiği gibi halkımızın etnik ideallerine mümkün olduğu kadar çabuk bir şekilde uyumlu hale getiren bir cemiyetin yaratılması'dır.

Bu ideallerden biri, şiddet değil; anlayış ve ılımlılığı esas alan, barıştır. Eğer bu ideal ile beslenirsek, mutluluğumuz bir parça keder ile karışacaktır; çünkü Araplar ile olan ilişkilerimiz şu an için bu idealden uzaktır. Eğer başkaları tarafından rahatsız edilmeden komşularımızla olan ilişkilerimiz için çalışma olanağı bulabilirsek, bu hedefe bizim ulaşmamız daha yerinde olabilir. Çünkü, biz barış istiyoruz ve geleceğimizin barış temeli üzerine dayandığının idarki içindeyiz.

İçinde Yahudi ve Arapların eşit, özgür ve barış içinde yaşadığı ikiye bölünmemiş bir Filistin' ulaşmamamız, biz ya da komşularımızdan ziyade Mandacı Güc'ün kabahatidir." [S. 201]

Peki, Einstein, bir şekilde, kendini İsrail'in Siyonist seçkinci özülüyle bağdaştırıp onlara yönelik pozisyonunu yumuşattı mı? Hemen hemen hiç, çünkü o, bariz bir pasifist ve nasyonalizm muhalifi idi. O ana kadar, yeni ülke hükümetini fiilen tekellerine alan Siyonist hareketin çekirdek liderlik kadrosunun aşırı eğilimi ile yaşadığı düş kırıklığından dolayı gözleri daha fazla

açılmıştı. Halihazırda, Filistinlilerin (Siyonist Hükümet tarafından kutsanan) aşırılık yanlısı gruplar tarafından daha büyük İsrail için evlerinden edilmesine başlanmış ve Deir Yasin katliamına şahit olmuştu.

Lilienthal, kendi için bir karşılama komitesinin düzenlendiği ve Siyonist çevrelerin, rızaları alınmaksızın, (propaganda için) bazı büyük isimleri listeleme hilesinin nasıl yapıldığını Menachem Begin'in Birleşik Devletler'i ziyareti bağlamında açıklıyor:

" Kongre üyesi John F. Kennedy, (Menachem Begin'i karşılama için düzenlenen) Komite Başkanı'na Massachusetts'ten telgraf çekti. Yazar Louis Bromfield: ' Gecikmiş olsa da, Menachem Begin için düzenlenen karşılama komitesi kaydından adımın çıkarılmasını diliyorum.' Eski Irgun komutanı. Davetinizi kabul ettiğimde, faaliyetlerinizin gerçek yüzünden haberdar değildim ve bunlardan tamamen ayrı tutulmayı arzu ediyorum.' Florida kongre üyesi Joe Hendricks, şehir dışında olduğunu ve bu yüzden adının 'hatalı olarak' M.Begin Komitesi'ne verildiğini açıkladı. Başka birkaç kongre üyesi, kendileri ya da bürolarının adlarının kullanılmasına kati surette izin verilmemesi yüzünden daha sonra davet edilemediler. Maryland Üniversitesi Başkanı Dr. Harry C.Byrd, " Bazı insanlar karşılama komitesi üyesi olarak adımı kullanıp kullanamayacaklarını sordular ve ben kullanabileceklerimi söyledim. O'nun (M.Begin) kim olduğunu bilmiyordum. (Karşılama komitesine katılmak için) New York'a gitmeyeceğim.' Bu hadise, neden olduğu zarardan sonra, bu şekilde unutuldu gitti." [S. 352]

Vicdan sahibi bir çok ünlü Yahudi sesi kendini gösterdi ve New York Times'a Açık Bir Mektup gönderdi. Lilienthal, Kendi kitabında bu Açık Mektubu tartışma konusu etti ve sundu:

Albert Einstein, Sidney Hook, Hannah Arendt ve Seymour Milman Times on

December 4, 1948. tarihinde yayınlanan bu mektuba imza koyanlar arasında idi.

" Zamanımızın en rahatsız edici siyasi olguları arasında, kendi organizasyonu, metodları, siyasi felsefe ve Nazi ve Faşist partilere sosyal alakada çok yakın akraba olan siyasi bir parti olan 'Özgürlük Partisi'nin yeni yaratılmış İsrail devleti'ndeki çıkışıdır. Bu parti, üyeler ve müteakiben, Filistin'deki aşırı sağcı şövenist terörist oraganizasyon olan eski Irgun Zvai Leumi'den teşliktir.

Bu parti'nin lideri Menachem Begin'in sözkonusu Amerika ziyaretiyle, İsrail'deki yaklaşan seçimler için kendi partisine Amerikan desteği aldığı izlenimi vermesi ve Birleşik Devletler'deki muhafazakar Siyonist unsurlarla siyasi bağları sağlamlaştırmaya yönelik ince bir şekilde hesap güdülüyordu. Ulusal saygınlığı olan birkaç Amerikalı, Begin'in ziyaretini içtenlikle karşıladıklarını göstermek için adlarını göndermişti. Tüm dünyadaki faşizme karşı olan bu insanların, M.Begin'in halihazırdaki politik geçmişi ve çizdiği portreyi çok iyi bilmelerine rağmen, kendi adlarını bu harekete eklemeleri ve desteklemeleri akıl almaz bir şeydir... Arap köyü Deir Yassin'deki davranışları şok edici bir örnek iken... Bu olay, Özgürlük Partisi'nin (the Freedom Party) karakter ve faaliyetleri hakkında bir misal teşkil etmekteydi. Yahudi cemiyeti içinde şöven milliyetçilik (ultra-nasyonalizm), dini mistizm ve irksal üstünlük karışımı bir telkine başvurdular. Diğer faşist partiler gibi, grev dağıtma yöntemi kullandılar ve serbest ticaret sendika ve derneklerini yıkmaya yönelik baskınlar yaptılar.

Şimdilerde, M.Begin ve o'nun partisi tarafından gaspedildiği iddia edilen kayıtlar ve geçmişte Filistin'de yaptığı icraat kayıtları arasındaki tutarsızlıklar hiçbir partinin izini taşıyor. Bu, kendisi için terörizm ve hileye başvurmanın sadece vasıta mesabesinde olduğu, 'Lider Devlet'in tek gaye olduğu Faşist bir parti'nin apaçık niteliğidir...

Yukarıdaki düşünceler ışığında, bu ülkede, M.Begin ve o'nun hareketi hakkındaki hakikat bilinmesi mecburiyet arz eden bir vakıdır. Hepsinden daha vahimi, Amerikan Siyonizminin en tepesindeki liderlerin M.Begin'in çabalarına karşı bir kampanya açmayı reddetmeleri ve ya kendi seçmenlerini dahi İsrail için M.Begin'i destekleme pahasına tehlikelere maruz bırakmasıdır." ... [S. 352-353]

b.Einstein, 1948 öncesi ya da sonrası Yahudi Yüksek Öğrenim Enstitülerinin kurulması ve geliştirilmesi ile alakalı olmuş muydu?

Evet, bu konularla alakalı idi. O, bil-hassa Kudüs İbrani Üniversitesi'nin kuruluşu ve geliştirilmesi ile yakından ilgili idi. Aslında, bu üniversite Einstein tarafından tasarlanmış olduğu üzere resmi Einstein Arşivi'nin ev sahibidir. Bununla beraber, şunu kabul etmek gerekir ki, 1920'lerde başlayan onun ilgisinin ilk aşamalarından itibaren, bu türden nedenler içim Amerika'yı gezerken bile, rolü politik değildi. Otto Nathan ve Heinz Norden kendi kitapları 'Barış Üzerine Einstein'da şöyle yazmışlardır:

" 1921'de Einstein Birleşik Devletler'e ilk seyahatini yaptı. 2 Nisan 1921'de, Siyonist hareketin lideri Chaim Weizmann eşliğinde New York'a vardı. O'nun pasifist faaliyetleri Amerika'da pek bilinmiyordu ve seyahatin hiçbir gizli politik kaygısı yoktu. Seyahatin tek gayesi, tasarlanmış Kudüs İbrani Üniversitesi için para toplamak olacaktı. Kısmen, Amerika tıp camiasının cömertliği sayesinde çaba başarıya ulaştı." [S. 45]

Otto Nathan kimdi?

" O'nun (Einstein) yanındakilere gelince, Einstein'ın – dileklerini gerçekleştireceğini düşündüğü--sadık dostu ve danışmanı Otto Nathan vardı. Almanya Weimer Cumhuriyeti'nin eski mali danışmanı Nathan, Nazi'lerden kaçtıktan sonra Princeton'da Ekonomi dersleri vermişti ve bu zaman kadar da

New York Üniversitesi'nde ekonomi profesörü idi." [Guardian; Possessing Genius'tan kısaltılmış (extract) alıntı: The Bizarre Odyssey of Einstein's Brain ,Carolyn Abraham. Icon Books tarafından 2004'ta yayımlandı]

Şu vurgulanmalıdır ki, Einstein 1920'lerin başlarında yoğun seyahatler yaptı. Bununla birlikte, Siegfried Grundmann'ın Einstein dosyalarında işaret ettiği gibi: Bu demek değildir ki, Einstein'ın ilgisi, ona rehberlik edenlerin hedefleri ile uyumlu ve seyahatin gayesiyle özdeş idi." tespiti önemlidir. [S. 111; vurgu Grundmann'a aittir.]

Grundmann'ın işaret ettiği gibi:

" Sosyal bir varlık olarak Einstein, başka insan ve gruplarla bazı görüşlerini paylaştı. Gerekli olduğu yerde, ' koca kanatları ve çığırkanlığı ile ünlü bir kuş ' (şöhretinden kaynaklanan çevre ve söz dinleten etkisini ima ediyor) olarak hizmet etmeye hazır idi. O, buna benzer şekilde Alman Devleti için Berlinli meslektaşları, Dünya Siyonist Organizasyonu, ülke içi ve dışından diğer kuruluşlar yararına hizmetler de verdi." [S. 113; Einstein'ın bizzat kendisine ait olan ' koca kanatları ve çığırkanlığı ile ünlü bir kuş ' sözleri, Solovine'e yazdığı bir mektuptan alınmıştır. 8 Mart, 1921. In Einstein, Albert: Briefe an Solovine, Berlin 1960, S. 26]

Einstein, başlangıçta Siyonist gaye için Amerika'ya gitmeye ilişkin huzurlu değildi. Hatta, birilerinin sadece kendi adını kullanmaları hakkında Blumenfeld'e bir mektup yazmıştı. Einstein, kendi deyimiyle, 'çığırkanlığı ile ünlü bir kuş' olarak üstlendiği rolünün de tamamen farkında idi.

" O (Einstein), özgür bir devlet değil ama, Yahudiler için bir vatan için var idi. Seyahatteki rolünden hoşlanmaması bir yana, oynaması gerektiği düşünülüyordu. ' Biri (leri) sadece, şimdilerde geçer akçe olan, adımı kullanıyor.' Şeklinde cevap veriyor Blumenfeld'e [395]... Neticede, Einstein, her yerde şiddetli zulüm ve

işkenceye maruz bırakılmış Yahudiler için duyduğu şefkat ile kıyas kabul etmeyecek kadar az bir sempatiyi Siyonizm için besliyordu. Kendisi için biçilen role ilişkin hiçbir hayali yoktu. 8 Mart'ta Slovine'e şöyle yazıyor: ' Amerika'ya gideceğim için hiç mutlu değilim; fakat bunu, ' koca kanatları ve çığırktanlığı ile ünlü bir kuş ' olarak hizmetle yükümlü olduğum Kudüs'teki eğitim kurumları yararına dolar dilenmek zorunda olan Siyonistler adına yapmaktayım... Diğer taraftan, her yerde çok alçakça muamele görmekte olan ırkdaşlarım için yapabileceğim her şeyi yapmaktayım.' [Grundmann, S. 120-121; note #395: Seelig, Carl (ed.): Helle Zeit - Dunkle Zeit. Zurich, 1956, S. 78]

O'nu fikrinden vazgeçirmeye çalışan, bir Alman yahudisi olan arkadaşı Haber'e bir mektubunda, Einstein, bu Amerika seyahati süresince Weizmann'ın propaganda maksadıyla (Einstein'ın) kendi adını kullanmakta olduğunu itiraf ediyordu. Einstein şöyle yazıyor: " İhtiyaç duyulmamın sebebi sahip olduğum yetenekler değil; elbette sadece adım idi." [Grundmann, S. 122, MPG-A'dan Einstein alıntısı, bir arşiv: V rep. 13, Fritz Haber, no. 978].

Amerika seyahati, Einstein'ı Yahudi gayelere daha yakınlaştırdı; ve çeşitli gölgeleri içinde Siyonizm Yahudi gayenin ön safında yer aldığı için, 1920'ler süresince Einstein Siyonist gaye için faal olmaya ikna edildi. Bununla birlikte, Siyonist gaye için en faal olduğu 1920'lerde ve Chaim Weizmann ile birlikte yaptığı Amerika seyahatinde iken bile, Siyonist liderlerin Einstein hakkında hiçbir hayali yoktu. Üstelik, Amerika'daki Siyonistler, Einstein'ın acayiplikleri hakkında uyarılmışlardı.

Siyonist hareket bağlamında Kurt Blumenfeld'ı kim tanımaz ki? O, Einstein'den her an süprize gebe biri olarak söz ediyor. Aşağıdaki alıntı, "Subtle is the Lord" (Oxford University Press,

1982,Y. Abraham Pais) adlı kitabındandır. Yazar, ünlü bir kuramsal fizik ve bilim tarihçisi'dir. Siyonist hareket içerisinde de bulunmuştur. Eisntesin biyografi ödülü kazandığı Pais'te şöyle yazıyor:

" Einstein'ın uyanışına başka herhangi bir kimseden daha fazla katkısı olan bir insan vardı: Bu kişi,1910-1914 yılları arasında Dünya Siyonist Organizasyonu Genel Sekreteri (o zamanlarda Berlin'de mecliste kendi üyeliği vardı) ve 1924-1933 yılları arası Alman Siyonistler Birliği Başkanı olan Kurt Blumenfeld idi. Ben Gurion, o'nu Siyonist hareket içindeki en büyük moral devrimci olarak adlandırıyor-du. O (Blumenfeld), özgürlüğüne kavuşmuş Alman Yahudiliğinin yedinci jenerasyonuna aitti. Güzel bir deneme yazısında Blumenfeld, 1919'da Einstein ile olan bir tartışmasını, 'bir insandan, onun içinde gizli olanı ortaya çıkırma çabasını ve hiçbir surette (insanın) mizacında olmayan bir şeyi bir insana telkin etmeme' gayretini yazmıştır. [B3] Daha sonraki yıllarda sık sık Einstein'ın kendi adına Siyonist meseleler üzerine beyanat hazırlamakla görevlendirdiği kişi Blumenfeld idi. Einstein'ı Weizmann'a katılıp kurulması planlanmış İbrani Üniversitesi için para toplamak için Amerika'ya bir seyahat yapması gerektiğine ikna edebilen kişi Blumenfeld idi. (2 Nisan- 30 Mayıs 1921). Blumenfeld, (bu gayretler içinde iken) nasıl bir insan ile muhatab olduğunu anlamıştı. Einstein'ı ikna ettikten sonra Weizmann'a bir mektubunda şöyle yazar: ' Bildiğiniz üzere, Einstein bir Siyonist değil; ve sizden ricam, Einstein'ı örgütümüze katılması için ikna etme gibi bir çabaya kalkışmayın... Duydum ki, Einstein'ın konuşmalar yapmasını ümit ediyormuşsunuz. Lütfen bu konuda çok dikkatli olunuz... Einstein... tarafımızdan genelde hiç de hoş karşılanmayacak safça, cahilce şeylerden söz etmektedir' [B4]." [S. 315]

Politik amaca yönelik olan Einstein'ın seyahati, seyahatin Siyonist organizatörleri tarafından çok sıkı bir şekilde gözlendi ve idare edildi. " Beklendiği üzere, Einstein ' koca kanatları ve çığırktanlığı ile ünlü bir kuş '

olarak hizmet etti. (Einstein yerine) Wiezmann, bizzat konuşmayı tercih etti. Dünya Siyonist Organizasyonu'nun lideri, Einstein'dan çıkacak arzu edilmeyen herhangi bir politik beyanat sebebiyle, planlarının altüst olmasını istemiyordu." [Grundmann, S. 125; renkli vurgular Grundmann'a ait.]

Einstein'ın Amerika seyahati yapmak üzere olduğu tarih 1920 idi. Einstein, Kültürel Siyonizm'i daha ileri götürmek, geliştirmek için, (Siyasi Siyonizm) harekete daha yakın oldu. the Jewish Virtual Library (www.thejewishvirtuallibrary.org/jsoruce/loc/einstein.html linki) de yorumlandığı gibi: "Asla bir Siyonist organizasyonun üyesi olmamasına rağmen Einstein, 1924'te kendi yahudi kimliğini beyan etmek için bir Berlin Sinagog'unun üyesi oldu ve yetişkinlik hayatı boyunca Siyonizm gayesine hizmet etti." [Judaic Treasures of the Library of Congress: Albert Einstein]

Bununla birlikte, Blumenfeld'in " Einstein Siyonist değildir." şeklinde ifade ettiği anlamda; yani Politik Siyonizm, Einstein'da herhangi bir değişime sebebiyet vermiş miydi?

Jessica Heckman meseleyi şöyle açıklığa kavuşturuyor:

" Bir çok siyasi organizasyonu tenkid etmesine rağmen, Einstein, o günlerde tırmanan krizlere çare arama gibi belli gerekçeler nedeniyle--siyasi organizasyonlarla--işbirliği yapmaya razı idi. I.Dünya Savaşı'ndan sonra, ilk defa, Almanya'da yükselen Anti-Semitizm'e karşı mücadele etmek için Siyonizm ile ilişki içine girmişti. 1870'lerde, Siyonizm, bir Yahudi Devlet'inin yaratılmasını gaye edinen ulusal bir hareket olarak ortaya çıkmıştı. Siyasi Siyonizm'in babası Theodor Herzl, bu hedefin sadece, yahudilerin dünyanın onayını kazanarak gerçekleştirebileceklerine inanıyordu. Einstein'ın bir Alman Siyonist lideri olan dostu Kurt Blumenfeld, 1920'de Einstein'ın Siyonizm'e girmesinden dolayı kendine hisse

çıkarıyordu,... ' Einstein'ın Siyonizm'e 'girişi', Siyonist proje'ye sorgulanamaz inancı temin için Blumenfeld tarafından yapılan telkini ima eden bir dolu beyanattır. Halbuki, Einstein'ın kendi sözlerini tetkik edersek, durumun böyle olmadığı açıkça ortaya çıkacaktır. Daha doğrusu, Siyonizm'e yakınlık duymasına rağmen, ona karşı şüpheli bir mesafede durmuştur. 1919'da Einstein, şunu savunmuştu: ' İnsanoğlu olarak ben, nasyonalizm muhalifiyim; fakat bir yahudi olarak, bu günden itibaren Yahudi Siyonizmi çabalarının bir savunucusuyum.'" Einstein, burada açıkça görüleceği üzere kendini bir Yahudi devleti kurma projesi ile uyumlu bir çizgide olma ve aynı zamanda bu proje ile arasına bir mesafe koymak suretiyle kendisi bir 'Siyonist' ya da ' Siyonizm'e 'inanan ' dan ziyade 'Siyonizm'in savunucusu' olarak adlandırıyor. Ayrıca, Siyonist gayeye olan desteğini sonsuz bir nasyanolizm üstü düşünce ile dengeliyor. Bu dengeleme tutumu, o'nun Siyonizm'e dahil olmasından itibaren koruduğu şüpheli mesafesini daha da açmıştı." [2005; kaynakça link'ine bkz; yıldızlar numaralı dipnotları temsil ediyor.]

Yukarıdaki açıklama, bir Einstein biyograficisi olan Ronald Clark'ın yazdıkları ile tutarlılık arz etmektedir:

' Einstein'ı Siyonist gaye'ye katan Kurt Blumenfeld, çok kurnazca o'ndan Weizmann'a , ' Siyonizm ve Filistin'in sadece çevresel meseleler olduğu'ndan söz etti; ve 1923'te Einstein bizzat önceliklerine dair görüşlerini, Weizmann'la görüşürken adını vereceği, Berlin'de insanlarla konuşacağını, fakat ' seyahat etme ya da kongrelerle görüşme halinde bulunmayacağını açığa vurmuştu.' [S. 310]

Einstein'ın empatisi ve Siyonist gaye ile iş birliği içinde olması, buna rağmen bir "Siyonist" olmaması en iyi şekilde 16. Siyonist Kongre'de kendi sözleriyle ortaya konuluyor:

Nitekim, Einstein, 1929'da Zürih'te düzenlenen kritik 16. Siyonist Kongre'ye katılması ve konuşma yapması için davet edilen arasında idi...

Einstein Kongre'ye davet edilmişti; çünkü, temin edildiği üzere, sürecin önemini büyük ölçüde arttıracak ve tüm destekleyiciler için çok büyük bir memnuniyete vesile olacaktı. İşte bu şekilde, o'nun—adının, çok haklı olarak, T.Herzl ve o'nun icraat geçmişiyle ilişkilendirilmesine sebebiyet verecek-- Weizmann'a da verdiği büyük desteğe rağmen, o'na kendi geleceklerini etkileyecek moral bir hak verdiğini, söylemiştir. Yahudi Ajansı'ndan çekilme'sine dair daha sert bir konuşma olmuştur ve yeni organizasyonun nüfuzunun yarısının gerçek Siyonizm'in çok fazla sulandırılmış bir versiyonuyla karışmış olduğu iddia edildi. Kongre'de bu iddiya çok az değinildi; Kahramanlık ve kendilerini Siyonist olarak adlandıran azınlığa ithaf edilmiş konuşmalarından sonra, Einstein'ın konuşmasına' biz diğerleri... diye konuşmasına devam etmesi manidardır.' [Clark, S. 401]

b. Einstein'ın İsrail Devleti'ne verdiği desteğe ilişkin propagandaya son verildi mi?

Kesinlikle hayır. Tıpkı Alfred Lilienthal'in New York Times ile karşı karşıya gelmesi gibi, benim de Independent (U.K) gazetesiyile kısa bir tecrübem oldu. Independent'a bir mektupta (letter 11 Ocak 2005) İsraili ve Modern Yahudi Çalışmaları okutmanı, Londra Üniversitesi Yahudi Çalışmaları Merkezi kürsüsü'nden Dr. Colin Shindler, beni (Omar Farooq) Einstein ve Siyonizm ilişkisine yönelik tarihi çarpıtmakla suçladı. Şöyle yazmış:

“ O, (Einstein) Siyonist olduğunu asla reddetmemiştir.”

Okumakta olduğunuz deneme'min hiçbir yerinde Einstein'ın Siyonizm'i reddettiğine dair vurgu ya da ima yoktur. Bana şaşırtıcı gelen şey, Pais Book'tan,

Kurt Blumenfeld'in “ Einstein Siyonist değildir,” alıntısını yukarıdaki seçkiyeye cevaplarken, sayının editörü'nün bunu yayımlamayı reddetmesidir. Gazeteye göre, yayınlamayı kabul edilmemesinin sebebi, Dr. Shindler'in suçlamasının yayımlanmasından sonra geçen zaman aşımymış. Ne Dr. Shindler ne de gazetenin beni suçlamalarına dair, zaman aşımına gerekçe olan, uyarı nezaketi göstermemeleri çok önemsizmiş gibi görünmüş olsa gerek.

Kısacası, Einstein, medya tarafından örtbas edilenin aksine fiili kanıtlara rağmen, hala bir Siyonist ve İsrail'in bir hamisi/ateşli müdafii olarak savunulmaktadır.

d. Einstein'ın İsrail Cumhurbaşkanlığı dünyada nasıl pazarlandı?

Einstein'a ilişkin çarpıtmalar yapmakla beni suçlamasında Dr. Colin Shindler dolambaçlı bir iddiaya başvurdu: “ Eğer Einstein bir Siyonist olmasaydı, 1952'de o'ndan İsrail'in ikinci Başkanı olmasını istemesi, bir parça Ben-Gurion'un tuhaflığı olmaz mıydı.”

Bu, sadece kendi dolambaçlı sonucunu kamufle eden sağlam bir iddianın imalarını yansıtır. Bu ima da, “Bu yüzden, Einstein bir Siyonist idi.” demek gibi bir şey olacaktır. Başkanlık teklifi, sembolik olmasına rağmen, küçük bir mesele değildi; çünkü Siyasi Siyonizm'in bir meyvesi olan İsrail Devleti, Einstein'ın asli olarak savunduğu düşüncelerle bariz bir şekilde tenakuz teşkil ediyordu.

“Gücü daima kınanmış bir insan olan Albert Einstein, Siyonist umutların, kendi sınırlarını askeri güçle başarılı bir şekilde çizen ve bu sınırları tüm gelenlere karşı savunduğu devletin gerçekleşmesi anlamına gelen İsrail Devleti'nin Cumhurbaşkanı olması için davet edildi.” [Clark, S. 617]

Ancak, bu, İsraili liderlerin büyük bir siyasi maharetidiydi. Eğer Einstein yapılan

teklifi kabul etmeseydi (gerçekte etmediği gibi), --en büyük hümanist, bilim adamı ve pasifistlerden biri-- kendisine bu cumhurbaşkanlığı teklifi yapılacak kadar büyük bir insan İsrail Devleti'nin olumlu tanıtımında bazı katkılarda buluncakattı. Tabii ki, o zamanlarda, verdiği kararın aksine teklifi kabul etse, bir kimse, bunun İsrail liderleri için büyük bir mutluluk olacağını sanacaktı. Fakat, ironik olarak, teklifi yapan İsraili liderlerin Einstein'ın teklifi kabul edip etmemesine yönelik düşündüğü şeyler çok açıklayıcıdır. In Albert Einstein: A Biography (Viking, 1997) eserinde Albreth Folsing, Einstein'ın İsrail Cumhurbaşkanı olması teklifi hakkında aşağıdaki açık beyanı paylaşıyor: " Ben-Gurion Einstein'ın kararını beklerken, yardımcısı (geleceğin cumhurbaşkanı) Yitzak Navon'a bir fincan kahve alırken şunları söylüyor: ' *Söyle bana, evet! cevabı verirse, ne olacak. O'na C.başkanlığını teklif etmek zorundayım; çünkü bu imkan dışı değil. Fakat, kabul ederse, çattık belaya!*' " [S. 735]

Bunun için, şu kesindir ki, İsrail'in genel siyasete yönelik iyi bir ismi kendi safalarına katmaya çalışmasına rağmen, bu, samimi bir teklif değildir. Siyonist liderler, aslında Einstein'ın teklifi kabul edip etmeyeceğine ilişkin ciddi endişeleri vardı. Dr. Shindler'in Ben Gurion tarafından ifade edilen şüphe hakkında bir şeyler bilip bilmediği ya da bunu tamamen gözardı edip etmediğinin merakı içinde olmak makul gibi görünüyor.

Geçenlerde basılan *Irk ve Irkçılık Üzerine* adlı bir kitapta, bu c.başkanlığı'na ilişkin bazı ilave bilgiler mevcuttur. Kitaptaki bölümlerden ikisi Einstei ve Robeson'dır. I ve II. Paul Robeson, Einstein ile yakın dost olan Afro-Amerikalı idi. En son görüşmeleri evsahibi Einstein'ın davetiyle Einstein'ın evinde olup görüşmeleri yaklaşık 6 saat sürmüştü. Robeson'a arkadaşı ve meslektaşı Lloyd Brown eşlik ediyordu.

" Einstein ve Robeson arasındaki görüşmede neler olduğunu anlamak, iki insan arasındaki ilişkiyi değerlendirmede kilit noktadır. Brown'un açıklaması tartışmalarının içeriği hakkında bize bazı fikirler veriyor: müzikten... Einstein'ın geçenlerde yapılan İsrail C.başkanı olma davetini neden reddettiğine dair her şeyden konuşmuşlardı: " Einstein, başlangıçta Yahudi Devleti'ne muhalif olduğundan söz etmiş. İki uluslu bir devletten yana olduğunu, ifade etmiş. Bir devlete sahip olunca, bir ordunuz da olur, demiş ve iki uluslu devletin olmayacağı için üzülmüş. Bu konu hakkında yazdığını ve bu yazdıklarının Out of My Later Years (Sonraki yıllarıma dair) , adlı deneme kitabında imiş. [Jerome and Taylor, S.125]

Einstein'ın siyasi Siyonizm'e muhalif ve iki uluslu bir devlet lehindeki duruşu iyi bilinir, bununla beraber o, bunu eski çalışmalarında telaffuz etmişti. C.başkanlığını reddinin o muayyen şartı içinde, herhangi bir Yahudi devlete karşı kendi görüşlerini ifade etmiştir. Daha sonra, ortaya çıkan devlet gerçekliği ile mücadele etmek zorunda olduğu için, sıkı bir şekilde iki uluslu devleti savundu. Devlet'in bir ordusu olacağını biliyordu ve hem bir Yahudi hem de bir pasifist olarak bu bakımdan hayal kırıklığına uğramıştı. Buradaki yorumlar yeni değil, ama zamanlama ve bağlam açısından bir kez daha vurgulanması uygun olacaktır.

C.başkanlığını reddetmesi bağlamında üveykızına yazdıkları da söz etmeye değer niteliktedir:

" *Teklifi reddettiği zaman, Einstein bunu üveykızına şöyle anlatmıştı: ' Eğer C.başkanı olsaydım, gün gelecek İsrail halkına duymaktan hoşlanmayacakları şeyleri söylemek zorunda kalacaktım.'* " [Jerome, S. 111]

Maalesef, kendi halkına tabii zafiye-tinden dolayı ve görüşlerinin, oluşum halinde olan devlete verebileceği zararı ön-

ceden önlemek için Einstein, öteden beri fazlasıyla diplomatik idi. Problem, İsrail hakkında konuşabilenlere nispeten sessiz kalmaları gerektiğinin söylenmesi idi. Kissinger, 15 yıl sonra Richard Nixon'un ilginç bir gözlemini paylaşıyor:

“ Ara sıra, Nixon (İsrail’de) bir yerleşimi uygulamaya koyması için ayartılıyordu. En son 1969’daki İsrail’in sert tutumu karşısında barış umuduna ilişkin Kral Hüseyin’in kötümserliğini bildiren notlarımdan birisi üzerine, Nixon el yazısı ile şöyle yazmıştı: “İsrail’i kendi tahribatımızdan korumak için tek taraflı güçlü adımlar atmaya dikkat etmek zorunda olduğumuzu düşünmeye başlıyorum.” [S. 372-373]

İsrail bağlamında, yüksek moral ve siyasi zemin sahibi olan bir çok sempatican gibi haddinden fazla diplomatik olmuştur; “ El yazısı” ile yazdıktan sonra, kısa zamanda unutulup gitti. “ Fakat, daha ileri bir değerlendirme yapılırsa, [Nixon] daima kısa keserdi,...” [S.373]

SONUÇ

Einstein, evrensel bir hümanist olmakla birlikte kendi Yahudi mirasına derinlemesine müdrik ve gururluydu. Tarih boyunca—o’nun yaşadığı dönemde daha da kötüleşen-- acılar çekmiş olan Yahudi halkının acılarını derinden hissediyordu. Bir bilimadamı olarak yaşamıyla paralel olarak, git gide Yahudi problemine çözüm aramada faal bir şekilde, Yahudi(lerin) üzere oldukları hale samimi bir şekilde bağlılık hissi duyuyordu. 1920’lerin başlarına doğru Kurt Blumenfeld, Dr. Chaim Weizmann gibi ünlü Siyonist liderler ile yakın temas içinde olmuştur. Einstein, kendi halkının üzere olduğu durumun gayesine iyi adını katmak için samimi gayretler yaptı; fakat halkı için duyduğu yakınlık hissinin Siyonizm’in siyasi ihtiraslarla karıştırılmasından sakınmıştı.

Einstein, Siyasi Siyonizm ile asla aynı safta olmamıştı. O, bunun yerine kendini, Yahudi mirasının manevi bir dirilişine odaklanmış olan Kültürel Siyonizm ile özdeşleştirmişti. Evrensel bir humanist ve ünlü bir köprü mimarı olarak, böyle bir diriliş, özellikle Filistin gibi tayin edilmiş bir yerde, sadece Yahudilerin üzere oldukları hale hitap etmeye yardım etmekle kalmayacak; aynı zamanda genelde insanlık, özelde ise Filistin halkına hizmet edecek. O, kesin bir dille nasyonalizm ve seçkin Siyasi Siyonizm’i reddetmişti. O, Arap ve Yahudilerin tek ve özgür bir toplum içinde iki eşit toplum olarak uyum içinde yaşayacakları iki uluslu bir çözüme de inanıyordu.

Bu yüzden, eğer Siyonizm’in herhangi bir şekline desteğin Einstein’ı bir Siyonist olarak yaftalamaya kafi geleceği düşünülüyorsa, o, bu şekilde de yaftalanabilir. Ancak, (unutulmamalıdır ki) Siyonizm’i Siyasi Siyonizm ile eş anlamlı olarak kullanmaya yönelik genel bir eğilim vardır. Mesele bu şekilde ele alınca, Einstein bir Siyonist değildi. Elbette, bu denemede belgelendiği üzere, Einstein’ın kendi sözleri bu noktayı kanıtlamak için kafidir. Keza, sadece bu bakışaçısından bile, önde gelen Siyonist liderlerden biri olan Kurt Blumenfeld’in, “ Einstein bir Siyonist değildir,” ya da “methiye ve kendilerini Siyonist olarak adlandıran azınlığa adanmış konuşmadan sonra, Einstein’ın sözlerine biz diğerleri diye devam etti” şeklindeki yorumunu herkes anlayabilir ve değerlendirebilir.

Einstein için herhangi bir yafta ile yaftalamada dikkatli ve insafli olup olmamız önemiz bir mesele midir? İsrail’in Şubat 1955’te Gazze’ye saldırısı (Israel's attack on Gaza)²³ Ortadoğudaki durum ısınmasına neden olmuştu. Einstein, İsrail’e karşı gerçekleşen meydan okumalar ve çok daha geniş çatışmalara yönelik derin endişer içinde olmuştu. 14 Mayıs İsrail’in Özgürlük Günü münasbetiyle yapacağı bir

konuşma için hazırlanmakta idi. (Ama Einstein, Nisan 1955'te öldü." O'nun evrakı arasında (sözü geçen) konuşmasının açılışı için hazırlanmış kendi el yazması olan evrak bulundu" [Brian, S. 156] Görüşleriyle tutarlı bir şekilde, yaşamı boyunca (Arap-İsraili'ne dönüşecek) Arap-Yahudi ilişkileri ve onun büyük çatışma ve gerilimlerine sebebiyet verecek potansiyeline ilişkin olarak, ölümünden bir kaç gün öncesine kadar dahi, hala aynı vicdan ve ıstırab yükünü taşıyordu. O, halkını içtenlikle seviyor, onların tüm hislerini paylaşıyordu. Aynı zamanda, onun hümanist ruhu, Yahudi ve Araplar dahil herkes için "kahikat ve adalet" e adanmıştı. Özellikle kayda değer olan şey, " kahikat ve adalet" bağlamındaki önemli ya da önemsiz olsun, tüm meseleler hakkındaki görüşü idi.

" O'nun hiç bahsi edilmemiş metni şöyle başlıyor: *Yapmaya gayret ettiğim şey, sadece mütevazı gücümle hakikat ve adalet için hizmet etmek'tir. Mısır ve İsrail'in arasındaki çatışmanın küçük ya da önemsiz olduğunu düşünebilirsiniz. Bizim daha önemli meselelerimiz var, ' diyebilirsiniz. Mesele bu değildir. Mesele hakikat ve adalet ise, küçük ve büyük problemler arasında hiçbir fark yoktur. Küçük meseleleri hakikat ruhuyla ciddiye almada zaafiyet gösterenlere büyük işlerde güvenilemez.*" [Brian, S. 156]

"Barış ve istikrar" a ilişkin bu kadar çok şey duyuyor olmamız ilginçtir." Belki " hakikat ve adalet" e hakettiği önemi verebilsek, barış ve istikrar ulaşılması zor bir hedef olmayacak. Bu yüce ruhlu insanın ölüm döşğinde hazırladığı bu bahsi edilmemiş kağıt müsveddesinde kalıcı değeri haiz bir mesaj yok mudur? 24

Peki, Einstein bir Siyonist miydi, değil miydi? Pekala, O'nun çok tanınmış Siyonistler ile içli dışlı ve işbirliği halinde olması, Siyonist/Yahudi gayeye tüm desteği vermesi; o'nun Siyonizm'e olan tüm " borcu" sebebiyle, benim gibi insanlar tara-

findan Einstein'ın bir Siyonist olmadığına dair yapılan örtbas etme niteliğindeki iddia ya da savlar hatalı olacaktır. Ancak, Einstein'ı açıkça bir Siyonist olarak yaftalamak, iki yüzlülük değilse, daha vahim bir hata işlemek olacaktır. Bu yüzden, Siyonist olsun ya da olmasın, müsaade ediniz de bunu okuyucuların vereceği hükme bırakalım. Ancak, bu konudaki son söz, Siyonizm'in çok önemli organizasyonu olan Siyonist Genel Konseyi'ne bırakılabilir. Bu konsey, dünya çapındaki Siyonist hareketin ya da Dünya Siyonist Organizasyon'un en üst kurumudur. Basel'de düzenlenen İlk siyonist Kongre ve Dünya Siyonist Organizasyonu (WZO)'nun yüzüncü yılı'na dikkat çekmek için ve 1996-97 yılını " Siyonizm Yılı" olarak açıklayan hükümet kararı ardından, Siyonist Genel Konseyi bir kitapçık yayımladı [1997]. Dünya Siyonist Organizasyonu: Ulusal Kurumları, Yapısı ve İşlevleri (World Zionist Organization: The National Institutions, Structure and Functions) adlı kitapçık hareketin, organizasyon'un tarihi ve yapısına ilişkin özet bir bilgi temin etmektedir.

Bu resmi belgede, Einstein'ın 1929'da 16. Siyonist Kongre'ye katıldığından bahsediliyor. WZO'nun Einstein'ı 1929 Kongresi'nde katılımcı olarak nasıl tasvir ettiği, 1997'de basılan bir belgede oldukça açık bir şekilde ortaya koyuyor. Kimim Siyonist olup olmadığını iyi bilmeleri gerekir.

16. Siyonist Kongre (1929) İsrail için, Dünya Siyonist Organizasyonu'nun ve Ulusal bir Vatan inşasına eşlik etme arzusuna inanan "Siyonist olmayanlar" olarak bilinen tüm yahudilerin bir parçası olacağı bir Yahudi Ajansı kurmaya kararı almıştı. Kongre kararı üzerine, Yahudi Ajansı heyeti toplandı. Heyetin 224 üyesinin 112'si (Dünya Siyonist Organizasyonu üyeleri olup), Yahudi ajansı Başkanı olarak seçilen Prof. Chaim Weizmann, Nahum Sokolow, Menahem Ussishkin, Shemaryahu Levin,

David Ben-Gurion, Haham Uziel dahil, Siyonist idiler. "Siyonist olmayan" 112 üye Louis Marshall, Shalom Asch, Albert Einstein, Leon Blum, and Rothschild ailesi üyelerinden oluşuyordu. [S. 47; *vurgular Omar Farooq'a aittir.. Ancak, alıntı içindeki Siyonist olmayan vurgularları orijinal belgeden alınmıştır.*]

Yaftalama ile alakalı olanlar için WZO'nun bir cevabı vardır. Yaftalamaya bayılmayanlar için Einstein, derin empatisini ve Yahudi geçmişine sahip halkına adanmışlığına rağmen, bir hümanist, köprü kurucu, bir pasifist ve kendi sözleriyle herkes için "hakikat ve adalet" in bir hizmetkarı idi. Evrensele ait bir ruhun önemli bir ikon idi. 25

Ayrıca, herhangi bir yaftalama ötesinde, daha büyük önemi hazi olan şey, hala gerçekleştirilememiş olarak duran Einstein'ın hayelleridir. Burada, John Stachel'i hatırlatmak zorundayım:

"Einstein'ın hümanist ideallere bir ömür boyu adanmışlığı ve bu ideallere kendi zamanının karmaşık sosyal problemleri için başvurusu çok büyük bir saygı görmüştür. Bir kimsenin o'nun bakış açısında herhangi bir zaafiyet bulmasının mümkün olmasına rağmen, Einstein, Diaspora'daki yahudileri kendine saygıya, seküler, hümanist Judaizm'e çağırarak, Yahudi-Arap ilişkileri üzerine görüşleri ve Ortadoğu'da barışa yönelik bir yol bulma yolundaki önerileri hala, sırf tarihi menfaatten, --özellikle yahudi dostları için--daha fazla şey ifade etmektedir. O'nun her sözüne dalkavukluk etmeyi ya da Einstein mit'ine alaycı tahrifler yapmayı düşünmeksizin, en iyi şekilde okuyarak ve sözleri üzerine derinlemesi düşünerek, hükmü kalmamış olarak gördüğümüz şeyleri yeniden değiştirerek ya da reddederek; bununla birlikte, kalıcı değer olarak gördüğümüz şeyleri şu anki mücadelemizde kullanarak, ona hürmet besleyebiliriz." [S. 76]

Bu orijinali (the original) Haziran 2000'de kaleme alınan makalenin güncellenmiş versiyonudur.

Teşekkür: Seyyid Münir İslam'a yayınlamadaki yardımı için teşekkür ederim. Ayrıca, Jacques Chauveheid'e (Belçikalı bir Fizikçi) önemli bilgilerle katkısı için, Barbara Wolff' Kudüs İbrani Üniv. Einstein Arşivi'nde görevli memur) paylaştığı kıymetli bilgiler ve bu makaleye ilişkin bakış açısı için; ve Aaron Bicknese'ye (West Union, Iowa, North Fayette Lisesi Almanca öğretmeni) yardımı için teşekkür ederim.

Dipnotlar:

Temmuz 2006 / Çeviri: Murat SÜR MEN

1- Bu online makalenin yazılıp yayımlanmasından bu yana, bu değişmiştir. [Temmuz 2000]Bu bağlamda "propaganda" bahsinin geçmesine kimse şaşırılmamalı. İsrail Devleti'ni koru koruna destekleyen Siyasi Siyonist çevre propaganda ile kendinden geçmiştir. Bu, (daha sonra Dünya Siyonist Organizasyonu ile birleştirilen) 1955-1977 yılları esnasında Dünya Siyonist Kongresi'nin başkanı olan önde gelen siyonist liderlerden biri olan Nahum Goldmann'ın görüşüdür. Siyasi olmayan kendi karakteristiği içinde Einstein'ın pozisyonunu anlamada, Einstein, ölçülü ve kendi Yahudi halkına ilişkin meslelerde hassas iken; Goldmann bir Siyonist lider ve kendi halkının menfaatine ilişkin kendi bilgi ve gözlemlerini paylaşmada patavatsız idi. Einstein'ın neredeyse peygamberane! bir öngörü ile söylediği bazı şeyleri daha iyi anlamak için o'na atıfta bulunacağız. Öyle ki, bu öngörüler daha sonraları Goldmann gibi bazı Yahudi/Siyonist liderlerin sözlerinde ifa edildiği üzere gerçekleşmişti. Propaganda bağlamında, Goldmann "Yahudi Paradoksu" adlı kitabında şöyle yazıyor:

İsraililer propaganda ve 'hakla ilişkiler'in önemini fazla gözlerinde büyütüyorlar. İsrail basını, ' Bizim propagandamız çok kötü bir şekilde yürütülüyor; kötü bir imaja sahibiz.' ve benzeri şeyleri söylemeye devam ediyor. Bu konuya

aşınayım; çünkü Dünya siyonist Organizasyonu propaganda için milyonlarca dolar harcamıştır. Şu halde, pişmanlık içerisimdeyim; çünkü onca zahmete değecek bir karşılık alamadık. Dünya kamuoyunu etkilemede belirleyici factor İsrail politikalarının karakteridir; ve bu politikalar devletlerin bir çoğu tarafından ediliyorsa, en iyi propaganda aciz(lik), çaresiz(lik) (görünmek)'tir. İsraililer bu yanlış-hüküm-verme ve sevdalanmayı Amerikalılardan miras almışlardır. Birleşik Devletler'de, her şey, bizim (En büyük reklam firmalarının bulunan yerin caddesi) 'Madison Avenue' olarak adlandırdığımız metodlar'ile satılabilir. Bu teknik belki, bir sabun ya da diş macunu markasını hatta bir gazeteyi piyasaya sürmek için korkutucu olabilir; fakat çarpıtarak bir siyasi düşünceyi yaymaya gelince, korkutucu değildir.[S.62]"

2- <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Quote/einsteinq.html>

3- Bu alıntı geçenlerde eklenmiştir. Bu deneme ilk yayınlandığında bu alıntı yoktu. Muhtemelen bu eksiklik dikkat çekti ve söz edildi

4- Bazı linkler: Neturei Karta International; JewishSpeak; Self-Hating Jews.

5- İsrail'in kurulması için mücadele içinde olmayan; fakat daha sonradan İsrail Devletini kabul etmek zorunda olan yahudiler arasında dikkate değer başka insanlar vardı. Bu insanlardan biri Henry Kissinger idi. O'nun bu işin önemini geç anlaması çok net bir şekilde ortadadır. Dünya Siyonist Organizasyonu'nun en uzun dönem başkanlığını yapmış olan Nahum Goldmann, şöyle yazmıştı: O [Kissinger] (bir zamanlar)şöyle derdi: ' Zaten var olan bir devlet (israil)'in ortadan kaldırılmasına müsaade etmek ahkalsızlık olurdu; fakat o (İsrail Devleti) varolmadan önce fikrim sorulmuş olsaydı, Yahudi problemi için bir çare olmayacağını söylerdim.'" [Yahudi Paradoksu, S.162]

6- Bazı linkler: Neturei Karta International; JewishSpeak; Self-Hating Jews.

7- Bu, Einstein'a atfedilen popüler alıntılardan biridir. Ancak, çok dikkat çekici bir şekilde, hiçbir kaynak sunulmamıştır. En azından ben, herhangi bir kaynağa tesadüf etmedim. Bu alıntıyı doğrulamak için Kudüs İbrani Üniv. Resmi Einstein Arşivi (the Official Einstein

Archive)ile temas kurdum. Arşiv'den Barbara Wolff'un bana yazdığı açıklama şöyle: " Alıntı, 1929'da G.S. Vierecek ile bir mülakatta yapılan beyanattan biri olarak basıldı. Bu mülakatı yapan kişi hakkındaki görüşüm müspet değil;bu kişinin güvenilir biri olduğunu düşünmüyorum. Bununla birlikte, Einstein'ın bu sözü gerçekten söyleyip söylemediği yıllar sonra sorulduğunda, Einstein'ın sekreteri, herhangi bir referansa bulamamamsına rağmen, Einstein'ın savunmuş olabileceği bir görüş olduğu ve bu yüzden doğru olarak kabul edilebileceği, şeklinde cevap verdi."

8- Bu, 1=1 denklemi, özellikle Müslüman ve insan olarak benim için önemlidir. Tıpkı Einstein'ın Araplar ve Yahudiler arasında eşitliği arzu etmesi gibi, Ben de İslami bakış açısından aynı şeyi teyid ediyorum. Allah'ın öteki dünyada bize nasıl muamele edeceği farklı bir meseledir. Ancak, bu dünyada tüm varlıklara eşit kutsallık atfederek değerlendirmeli ve saygı göstermeliyiz. Tıpkı, Yahudilerin Arap ya da Müslüman hayatları eşit derecede kutsal kabul edip saygı duyması gerektiği gibi, Yahudi ya da başkalarına ilişkin olarak, aynı şey Araplar ve Müslümanlardan da beklenmeli. İslami bakış açısına göre tüm insanlık, tüm insani ilişkiler kin ve düşmanlıktan arınmış bir prensip ile başlamalı. "Hiçbir zulüm ve baskı kalmayınca ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın. Onlar savaşmaya son verecek olurlarsa, artık düşmanlık yalnız zalimlere karşıdır." [Kur'an-ı Kerim, Bakara Suresi, Ayet 193] Her halükarda, Müslüman olarak ben, Yahudi, Hristiyan, Hindu, animist, ateist ya da başka her kim olursa olsun, adaletsizlik ve zulüm uygulayanlar müstesna, hiç kimseye karşı kin ve nefret beslememeliyim. Bu, tüm insanlığın üzerinde birleşebileceği ortak zeminin temel prensibidir.

9- Bu, Filistinli Diaspora'ya yönelik katkıda Arap komşuların hiçbir payı olmadığını ima etmek anlamına gelmiyor. David Fromkin'in "Tüm Barışlara Son vermek İçin Barış: Osmanlı İmp.'nun Çöküşü ve Modern Ortadoğu'nun Yaratılması" (A Peace to End All Peace: The Fall of the Ottoman Empire and the Creation of the Modern Middle East [Owl Books; 2nd Rep edition, 2001) adlı kitabı, Emperyalist güçlerin Ortadoğu'nun bölünüp parçalanmasına nasıl göz yumup entrikalara başvurdukları üzerine

en iyi kaynaklardan biridir. Bir Yahudi devletini ve böyle bir devletin sadece Filistin'de olmasını amaç edinen Siyonist hareketin ortaya çıkışı, sömürgeci güçlerin sömürge sonrası Ortadoğu'yu biçimlendirme projesi ile aynı zamana tesadüf etmişti. Çeşitli Arap liderler bu projenin ekmeğine yağ sürdüler. Elbette, bu hikayenin iki boyutu var: Mal ve mülkü istimal edilen ve yurdundan sürülen Filistinliler ve Ortadoğu'da daha geniş Arap-İsrail ilişkileri problemi. Mal ve mülkü gaspedilen ve yurtlarından sürülen Filistinliler meselesini anlaşılır bir şeydir. Fakat, Müslüman-Arap dünyasının buna gösterdiği tepkinin anlaşılması ne kadar zordur? Henry Kissinger Beyaz Saray yıllarında şöyle yazıyor: " Nazi soykırımı, bir Yahudi devlet arayışına ilişkin ahlaki bir aciliyeti ekledi. Fakat, 1948'de kurulup ulusal camiada kutsanır kutsanmaz İsrail, içinde kendilerinin hiçbir payı olmayan Avrupalıların günahları için neden bir kefaret ödemek için fedakarlık yapmaları gerektiğini anlayamayan Arap komşu ülkelere karşı özgürlüğü savunmak zorunda idi." [S.342]

10- Kissinger şöyle yazıyor: " O (İsrail) tabii olarak, 1967'de işgal ettiği sınırlar içinde, var olduğu andan itibaren boş yere peşinde koştuğu bir güvenlik garantisi aradı. Bu hedeflerin tezat teşkil edebileceğini itiraf etmede isteksiz bir şekilde, hem sınır hem tanınma için mücadele etti." [S.343]

11- Müslüman-Arap dünyasının kalbinde İsrail'in kurulmasının sebep olacağı bütün vahim sonuçlar, Başkan Roosevelt gibi Amerikalı liderler tarafından da çok iyi bilinen bir vakıa idi. Nahum Goldmann, güçlü bir Amerikalı Siyonist olan Stephen Wise'in Amerika hükümeti'ne yaptığı baskıyı şöyle anlatır: " Yatla konferansı'ndan önce Roosevelt, iştirak düşüncesini kabul etmesini isteyen Amerikalı Yahudiler tarafından baskı altına alınmıştı...[İbn Saud ile görüş alışverişinde bulunup şiddetli itirazı öğrendikten sonra, Wise'a soruldu] 'O halde, orada küçük bir azınlık olarak Arap fanatikleri arasında nasıl yaşayacaksınız? Roosevelt şöyle bitirir: ' Onlar (Araplar) sizi yok edecektir.'" Wise şaşkınlık içinde ne yapacağını bilemez bir halde idi. Roosevelt konuşmasına devam etti: "Stephen, Sana kişisel bir soru soracağım: Sen, dini ve ahlaki sorumlulukları olan bir Haham'sın. Milyonlarca Ya-

hudi'nin öldürülmesi sorumluluğunu alacak mısın, netice olarak orayı ele geçirirsen (yani, İsrail Devleti'ne sahip olursan) ?" Wise sarsılmıştı; fakat Amerika Yahudiliğinin resmi programına sadakatini vurguladı. O zaman Roosevelt konuşmasını şöyle tamamladı: ' Yahudilerin ayrılmayı istediklerini kabul ediyorum. Fakat, bu yapacağınızın cinayet işlemek olabileceği konusunda sizi uyarıyorum.' [Goldmann, Paradoks, S.32]

12- Diplomatik adımlar hızlandıkça, ülke içinde heyecana sebep oldu. Dört güç (Amerika, İngiltere, Fransa, Sovyet Rusya) görüşmelerine ilişkin 'iyi niyetli' tutumumuzun ilanının ilk haftası içinde, İsrail destekçileri, daha sonraki yıllarda çok iyi idrak edeceğim, güçlü tepkiyi verdiler. İsrail'in, Araplar ile yapılacak doğrudan görüşmelere yabancıların vekalet etme amacı gütmemelerine dair endişesini aksettirdiler." [Kissinger, Beyaz Saray Yılları, S.353]

13- " İsrail, Amerika'nın faal bir rol üstlenmekten kaçınmasını ve uyuşmazlığın kendi seyrinde devam etmesini fazlasıyla tercih ediyordu. İsrail, görünüşte, görüşmeler yapmaya razı idi; fakat geniş kapsamlı anlaşmaya yönelik beklentiler hakkında fazlasıyla pesimist idi. Bu, İsrail ile ağır bir uyuşmazlık olmaksızın başlattığımız süreci devam ettirmenin hiçbir şekilde mümkün olmadığı anlamında geliyordu." [S.360]

14- Kendisiyle [Yitzhak Rabin] o ilk görüşmemizde politikamız hakkındaki sorusunu cevaplayamadım; (çünkü) henüz onun üzerinde uzlaşmamıştık. Fakat, Başkan'ın Dört-ve İki-Güc'ün oturumlarını sürdüreceğinden oldukça emindim. Benim özel tavsiyem, İsrail'in onunla yaşayabileceği bir 'barış' tanımlamasını telaffuz eden somut bir program hazırlaması idi; sadece bu bile bize yürütülecek süreç için bir kriter verebilirdi." [Kissinger, S.355]

15- Ürdün istisnasıyla, Arap Devletleri, İsrail ile normal ilişkiler içinde ifade edilen gerçek bir barış ya da herhangi bir somut güvenlik tanımlamasına yönelik olarak hiçbir hazırlık içinde değildiler. İsrail muhtemelen, öne sürülmekte olan barış tanımlamasına karşılık olarak dahi, (işgal ettiği) tüm sınırlardan geri çekilmeye razı değildi." [Kissinger, S.378]

16- Kissinger, 1970 esnasında, önünde sonunda bir savaşa neden olacak kademeli gerilim hakkında şöyle yazıyor: "Böyle bir stratejiyi göz önünde bulundurma konusunda başarısız oldum. Bizim ajanslarımız, --hiçbir delile dayanmaksızın--İsrail'i, kendi derin nüfuzunu etkisiyle Rusya'nın tepkisini kıskırttığını iddia ederek, Süveyş Kanalı boyunca yükselen gerilim sebebiyle suçladılar." [S.570-571]

17- Bazı insanlar, Siyonist yanlısı tarif ederek Einstein'ın şahitliğini ya yanlış okuyor ya da onun muhtevasını çarpıtıyorlar. Einstein, onlarca yıla tekadüm eden ısrarala telaffuz ettiği görüşleri ışığında anlaşılması gereken bir Yahudi vatani istiyordu.

1946'da, hala 'sürgün'de olan yüz binlerce Avrupa Yahudisi ve sığınmacı nüfusun bir kısmını dahi devralmaya razı olmayan muzaffer müttefikler beraberinde Einstein, bir 'Yahudi Vatani' için çağrıda bulunarak, Filistin Anglo-Amerikan Soruşturma Komitesi'nin huzuruna çıktı.' Siyonist Kadro, kasıtlı olarak, bunu bir Yahudi Egemenliği olarak çağrısı olarak okumuş göründü; bunun için dostu Stephen Wise'in yardımıyla kendi pozisyonunu, sırasıyla "'bir grubun diğerine Çoğunluk' " olarak hükmetmesine imkan vermeyen bir hükümete sahip olacak Filistin'in ekonomik olarak emebilme ihtimallerinin sınırları içinde serbestçe göçü mümkün kılabilme, şeklinde açıkladı." Daha güçlü bir beyanat beklentisinde olan Wise'a muhalefet eden Einstein, 'katı bir şekilde Yahudi Devleti talep etmenin bizim için sadece arzu edilmeyen sonuçlar doğuracaktır, şeklinde cevap verdi.' Radikal gazeteci I.F. Stone, 'etnik sınırlamalar' üzerine çıktığı için Einstein'ı övdü [John J. Simon, "Albert Einstein, Radikal: Politik Bir Profil" (Albert Einstein, Radical: A Political Profile Monthly Review, Mayıs 2005]

18- Almanca'dan orijinal alıntı.:

"Sie haben ganz recht mit dem, was Sie über die hinterhältige Haltung von England und Amerika uns [the Jews] gegenueber sagen. Die ganzen Araber sind ja nur armselige Söldner, die für jene ihre Haut zu Markte tragen müssen. [...] Ich denke auch, dass in diesen letzten Jahren eine Verständigung zwischen uns und den Arabern nicht mehr möglich war, die zu einer bi-nationalen Verwaltung hätte

führen können. Früher aber - eigentlich seit 1918 - haben wir die Araber vernachlässigt und auf die Engländer immer wieder vertraut. Die Staatsidee habe ich nie für gut gehalten, aus wirtschaftlichen, politischen und militärischen Gründen. Aber nun gibt es kein Zurück mehr und es muss ausgefochten werden." [Barbara Wolff tarafından gönderildiği gibi]

19- Şu cümleye ilişkin olarak kafam karışmıştı: "Tüm Araplar, sadece postlarını o amaç için pazarlamaya devam etmek zorunda olan çıkarıcılar." [16 Temmuz 2006 tarihli] bir mailde sualime cevap olarak Barbara Wolff şöyle cevap veriyor: Dikkati çektiğiniz cümle, (sırası gelmişken, tıpkı Yahudiler gibi) İngiltere politikaları gereğince İngilizler tarafından Araplar'a verilen bir çok vaad hakikati ile ilgilidir. Fakat, kendi ajanda vs.ye sahip olan Yahudilere rağmen, politikada daha az mahir olan Araplar, daha kolay bir şekilde her vuruşta bir köşeye savrulan bilardo topu (?)= İngiliz politikalarının kurbanı, çıkarıcıları olabiliyorlardı."

20- Almanca'dan orijinal alıntı:

"längst gehegte [...] Ueberzeugung [...], dass für Palästina eine bi-nationale Regierungsform die einzig gerechte und zweckmäßige ist. Die Verwaltung müsste aber im Wesentlichen auf absehbare Zeit von den United Nations übernommen werden, da das politische Leben Palästinas gründlich verfahren und das Land deshalb für politische Unabhängigkeit nicht reif ist." (6 Ağustos 1947) [Barbara Wolff tarafından gönderildiği gibi]

21- "Einstein ile meseleyi tartıştıktan sonra mektubu yayınlayan gazetecinin adı Chaim Greenberg'dir. *The Jewish Chronicle* için çalışıyordu. Bu bilgi, Einstein'ın sekreteri Helen Dukas'ın, bir kopyası ile beraber, Einstein'ın mirasının yardımcı vekili Otto Nathan'a ilettiği bir not'tan gelmektedir." Daha önceki bilgi, Barbara Wolff tarafından bir mail ile bana gönderilmişti. [16 Temmuz 2006]

22- Almanca'dan orijinal alıntı:

"Die Bedeutung Israels lag immer und liegt noch immer in den geistigen und spirituellen Werten, die es schafft und verkörpert. Der neue Staat soll nur als ein Mittel angesehen werden, diesen Zielen wirksam zu dienen,

nicht als Selbstzweck oder gar als ein Instrument politischer Ambitionen." [Barbara Wolff tarafından gönderildiği gib]

23- Bu saldırı sebebiyle, B.M Güvenlik Konseyi 17 Mart 1955'te oybirliği ile İsrail'i kınayan 106 numaralı (Resolution 106)

önergeyi kabul etti.

24- Yıllar geçtikçe, Einstein, Bertrand Russel'a daha çok yakınlıktı. Einstein, nükleer asırda barışa doğru tutkulu bir şekilde adanırken, o (Russel) iflah olmaz bir şekilde bir hareket içindeki bilim adamları ve entelektüeller arasındaki şöhretli sesler ile meşgul olmaya çalıştı. Russel, Einstein ile bu bağlamda öylesine yakın bir ilişki içindeydi ki, " 9 Temmuz 1955'te Londra'da düzenlenen dünya basın toplantısına, Russel-Einstein Manifestosu olarak bilinegelen bildiriye okumuştur. O (Russel), bu yakarış altına imza atmanın Einstein'ın ölmeden önce yaptığı en son şey olduğunu açıkladı." [Russel Otobiyografisi, S.27] bu, "hakikat ve adalet" hizmetinde işbirlikçisi ve sırdaşı olan aynı Russel'dır.: " 1970'te ölümünden iki gün önce 98'li yaşlarında hala tüm insanlık ve özellikle Filistinlilerin kaderi hakkında endişeli olan Bertand Russel şöyle yazacaktı: ' Bize sık sık Avrupa'da Nazilerin elinde acı çektikleri için Yahudilere sempati duymamızı söylüyor... Bugün İsrail'in yapmakta olduğu şey göz yumulamaz ve şu an yapılanları haklı çıkarmak için geçmişin korkularını hatırlatmak apaçık bir riyakarlıktır.' Ve ünlü filozof şu soruyu soruyordu: Dünya, bu ahlaksız zulüm manzarasına müsaade etmeye ne zamana kadar razı olacak?' [Lilienthal, S.204, Alistair Cook'un "6Adam" kitabından bir alıntı, (New York: Knopfm 1977), S. 180]

25- Mohammed Omar Farooq. " Evrensel Ait olma Ruhü: Bazı İnsancıl Tabiatlı İkon'lardan Bakış Açuları" ("The Spirit of Global Belonging: Perspectives from Some Humanity-Oriented Icons,") Yayınlanmamış deneme Eylül 2006

KAYNAKÇA

Eugene Borowitz. Yahudi Etiğini Tetkik'ten Alıntılar, Vaade Uyma Sorumluluğuna Dair Evrak (Detroit: Wayne Eyalet Üniv.,1990) (Excerpts from Exploring Jewish Ethics,) Papers on Covenant Responsibility (Detroit: Wayne State University, 1990): S.. 26-36, Metinsel Muhakeme Bülteni'nde (in the Journal of Textual Reasoning), Cilt. 1, 1 Temmuz 1991.

Denis Brian. Bilinmeyen Einstein: İkon'un Ardındaki Gerçek Adam(The Unexpected Einstein: The Real man Behind the Icon) [John Wiley, 2005]

Ronald W. Clark. (Einstein: The Life and Times) [New York: The World Publishing Company, 1971]

Albert Einstein. Fikirler ve Görüşler (Ideas and Opinions) [New York: Bonanza Books, 1986]

Albert Einstein. Sonraki Yıllarıma Dair(Out of My Later Years) [New York: Philosophical Library, 1950]

Nahum Goldmann. Siyonist İdeoloji ve İsrail Gerçeği "Zionist Ideology and the Reality of Israel," *Foreign Affairs*, Fall 1978.

Nahum Goldmann. Yahudi Paradoksu (The Jewish Paradox) [New York: Fred Jordan, 1978]

Siegfried Grundmann. Einstein Dosyaları: Bilim ve Siyaset—Einstein'ın FBI Dosyası Üzerine bir İlave Bölümle Einstein'ın Berlin Dönemi (The Einstein Dossiers: Science and Politics - Einstein's Berlin Period with an Appendix on Einstein's FBI File) [Springer, 2006]

Jessica Heckman. "Mesafeli Eylem: Aktivist olarak Einstein" Vassar Koleji Arşivi ve Özel Koleksiyonları) ("Action at a

- Distance: Einstein as Activist," Vassar College Archive and Special Collections, 2005.)
- Banesh Hoffmann. "Einstein ve Siyonizm" G.Shaviv ve J.Rosen, Genel Rölativite ve Yerçekimi ("Einstein and Zionism," in G. Shaviv and J. Rosen (eds.), General Relativity and Graviation [New York: John Wiley & Sons, 1975], S. 233-242.)
- Gerald Holton and Yehuda Elkana (eds.). Albert Einstein: Tarihi ve Kültürel Bakışaçları: Kudüs'teki Yüzüncüyıl Sempozyumu [Princeton Üniv. Yay.1982] (Albert Einstein: Historical and Cultural Perspectives: The Centennial Symposium in Jerusalem) [Princeton University Press, 1982]
- Fred Jerome. Einstein Dosyası: J.Edgar Hoover'ın Dünyanın En Ünlü Bilimadamı'na Karşı Savaşı (The Einstein File: J. Edgar Hoover's Secret War Against the World's Most Famous Scientist) [St. Martin's Press, 2002]
- Fred Jerome and Rodger Taylor. Irk ve Irkçılık Üzerine Einstein(Einstein on Race and Racism) [Rutgers University Press, 2005]
- Henry Kissinger. Beyazsaray Yılları (White House Years) [Little Brown, 1979]
- Alfred Lilienthal. Siyonist Akrabalık: Barış'ın Bedeli Nedir?(The Zionist Connection: What Price Peace?) [New York: Middle East Perspectives, 1979]
- Otto Nathan and Heinz Norden (eds.). Barış'a Dair Einstein(Einstein on Peace)[New York: Avenel Books, 1968]
- Harvey Sicherman. "Mukaddes ve Gayrı Mukaddes: Judaizm ve Ulusal İlişkiler," ("The Sacred and the Profane: Judaism and International Relations," Volume 10, Number 1, January 2002.)
- John Stachel. 'B'den 'Z'ye Einstein (Einstein from 'B' to 'Z') [Boston: Birksauser, 2002]
- Birleşik Devletler Kongre Kütüphanesi_1 "Siyasi Siyonizm"(U.S. Library of Congress_1. "Political Zionism" [Country Studies; Online]
- Birleşik Devletler Kongre Kütüphanesi_2. Kültürel Siyonizm (U.S. Library of Congress_2. "Cultural Zionism") [Country Studies; Online]